Bu sene pancar için geniş bir ekim sahası hazırlanacak

AKŞAM

Evlerinde mal saklıyanlar 2500 lira para ve 3 sene hapis cezasına çarpılacaklar

Sene 24 — No. 8355 — Fiatı her yerde 5 kuruş PAZARTESİ 26 Kânunusani 1942 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Amerikanın hazırlığı, Avustralya ve Afrika

Birleşik Amerika Devletleri Reisicümhuru Roosevelt küçük bir kitap çıkarmış, memleketinin harp hazırlıklarını anlatıyor. Bunu görüp okumak hem meraklı, hem faydalı olacak. Yazık ki şimdilik, bu uzun hazırlık hakkında telgrafların bildirdiği çok kısa hulâsayı okumakla kanaat edeceğiz.

Bu haberi okuyunca ilk akla gelen şey, Amerikada, harp hazırlığı kadar bu hazırlık propagandasına verilen ehemmiyetin göze batar bir şekil almasıdır. Hiç bir memleket, kurduğu silâh fabrikalarının, yaptığı gemi, tank ve tayyarelerin havsala şaşırtıcı çokluğunu ortalığa bu kadar sık yayıp direnmez. Amerikalılar, duyuş ve düşünüşleri bakımından bize benzemiyen insanlardır. Demek ki kocaman rakamların böyle tekrarlanması onlarda harbe karşı yeni bir hız ve heyecan uyandırıyor.

Bir de harbin başlangıçtaki gidişi Amerika efkârında iyi tesir bırakmamış olacak ki hükûmet, gelecek yıllarda birikecek kuvvetleri halka, sürekli bir yayımla anlatarak millî cesareti, harbin sonucuna inanı arttırmak istiyor.

Şimdiye kadar, bir memleketin yaptığı ve yapacağı silâhların çeşidini ve sayısını gizlemek, düşmana ip ucu vermemek için başvurulan ilk ve önemli vazife sanılırdı. Amerika, askerlik sırrını da açığa vurmaktan çekinmiyor. Bizim gibilere garip gelen bu yeniliğin sebebi, düşmanı daha şimdiden ürkütmek olsa gerektir. Bundan başka, Amerikanın hazırladığı silâhlar öyle bir çapta ve sayıdadır ki bu alanda kendisile hiç kimse yarışa çıkamıyacağı için bunları açıkça bildirmekten çekinmiyor.

Gerçekten, Amerikanın hazırlığı, bugüne kadar bilinen dünya ölçülerinden üstündür. Daha bu yıl, tank ve tayyare bakımından Almanya ile beraberliğe varıyor. Deniz kuvvetleri de, yapılmakta olan gemiler bitince, bugünkünün iki katına çıkacaktır. Bu derece bol para, tükenmez malzeme ve altı buçuk milyon işçi ile Amerikanın 1943 de elde edeceği silâhlara yetişmek ne Japonya, ne Almanya için mümkündür. Amerikanın büyük üstünlüğü, düşmanları yıpranmakta iken onun hazırlık devrinde olması, ötekiler türlü darlık içinde bunalırken kendisinin hiç bir zaman yoksulluk yüzü görmiyecek bir durumda bulunmasıdır.

Fakat harp sadece silâh demek değildir. Bunları kullanacak insan, bu insanların düşmanı bulabilecekleri dövüş sahası lâzımdır.

Amerika hazırlanırken Japonya ile Almanya, kendilerini güç erişilir hâle koymaya çalışıyorlar.

Pasifikte Japonya, ilerde Amerika kuvvetlerine basamak olabilecek bütün adaları almak niyetindedir. Pasifik denizi çok geniştir. Amerikadan hareket edecek deniz ve hava kuvvetlerinin, Asyada iş görebilmek için, bu uçsuz bucaksız denizde uğrak ve duraklara ihtiyacı vardır. Bunların çoğu elden gitmek üzeredir. Pasifik hareketinde İngiltere ile Amerikanın ilerisi için en emin

Necmeddin Sadak

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

Avustralyanın merkezi olan Canberra şehrinde parlamento binası

Japonlar 2 yere daha asker çıkardı

Avustralyada herkes pek yakında adaya bir taarruz bekliyor

Batavia 25 (A.A.) — Resmen bildiriliyor: Japon kuvvetleri Kendari ve Balık Papan'a çıkmışlardır. Felemenk askerleri düşmana şiddetle mukavemet göstermektedir.

[Kendari Felemenk Hindistanında Celebes adasının cenup doğu sahilindedir. Japonlar evvelce bu adanın şimalindeki Minahassa yarımadasını ele geçirmişlerdi. Şimdi de cenubuna asker çıkarmışlardır. Bu suretlé Felemenk Hindistanının en zengin adası olan Cava adasına yaklaşmışlardır.

Balık Papan'a gelince, burası Borneo adasının cenup doğusundadır. Japonlar evvelce bu adanın şimalinde İngilizlere ait mıntakaya asker çıkarmışlardı. Şimdi asker çıkardıkları yer Felemenge aittir.]

Avustralyada kaygı

Melbourn 25 (A.A.) — Avustralya Ordu Nazırı B. Ford halkın derhal muharebeye hazırlanmasını süratle techizatının tamamlanmasını emretmiştir. Hükûmet Avustralyanın pek yakında bir taarruza karşı koymak mecburiyetinde kalacağını sanmaktadır.

Libya'da bir Alman muvaffakıyeti

Agedabianın şimalinde İngilizleri mağlûp ettiklerini bildiriyorlar

Berlin 25(A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Hususî tebliğde de bildirildiği gibi, Afrika şimalinde Alman - İtalyan teşkillerinin taarruzu tam bir muvaffakiyet olmuştur. Büyük İngiliz kuvvetleri Agedabyanın şimal doğusunda mağlûp edilmiş ve ağır kayıplara uğrayarak şimal doğu istikametinde sürülmüşlerdir. Elimize fazla miktarda esir geçmiştir. Düşmanın 143 hücum arabası ve 30 topu zapt veya tahrip edilmiştir.

Alman savaş tayyareleri ağır çapta bombalarla Maltadaki tesisleri ve hava alanlarını bombalamışlardır.

Kahire ne diyor?

Kahire 25 (A.A.) — Agedabya ile Antelât arasında ve Antelâtı'n 50 kilometre şimal doğusunda ehemmiyetli bir muharebe cereyan ediyor. Rommelin Ageyladaki müdafaa mevziinden gönderdiği 3 kol bu büyük sahneye dağılmış ve müttefiklerin başlıca kuvvetlerile karşılaşmıştır. Şimdi daha açık olarak görülüyor ki düşman İngiliz taarruz hazırlıklarını gelişmeden önce kırmak istiyor.

B. Ribbentrop Balkanlara gelecek

Yalnız bu seyehatin yakında yapılması ümit edilmiyor

Bükreş 25 (A.A.) — Alman Hariciye Nazırı von Ribbentrop'un yakında Bükreşe geleceği hakkında şayialar çıkmıştır. Rumen resmi mahfilleri bu hususta bir şey söylememekte, yalnız Alman Hariciye sözcüsü tarafından Nazırın şimdilik Almanyadan bir yere ayrılması düşünülmediğine dair dün söylenilen sözleri hatırlatmaktadır.

Rumen salâhiyetli mahfilleri Alman Hariciye Nazırının günün birinde Balkan memleketlerine bir seyahat yapması ve bu esnada Bükreşte durması imkân haricinde olmadığını belirtiyor. Fakat çıkarılan rivayet hilâfına olarak Bükreş, Doğu Avrupadaki diplomatik ve askeri faaliyetin merkezi değildir. Yabancı memleketlerde yayılan haberler tamamen yanlış değilse bile hiç olmazsa şimdilik mevsimsizdir.

Siyam harp ilân etti

Bang-Kok 25 (A.A.) — Tayland bugün öğle üzeri İngiltereye ve Birleşik Amerikaya harp ilân etmiştir. Tayland bu iki memleketi kendi toprakları üzerinde kanunsuz hareketlerde bulunmuş olmakla itham etmektedir.

Ankarada bir evde 5,000 paket kibrit bulundu

Ankara 25 (Telefonla) — İstanbulda olduğu gibi Ankarada da son günlerde vurguncuların istifçilik yaparak halkın zarurî ihtiyaçlarını temine yarayan bazı maddeleri piyasadan kaldırmağa teşebbüs ettikleri görülmüştür. Vurguncular kibrit, tuz, sabun ve zeytinyağı üzerinde bir buhran manzarası yaratmağa çalışmışlardır. Şehrimizde gayet bol miktarda kibrit mevcut olduğu halde istifçilerin faaliyeti neticesinde hiç bir satıcıda kibrit bulunmamaktadır. Zabıta yaptığı araştırmalarda bir şahsın evinde 5000 paket kibrit bularak musadere etmiş ve kendisini Adliyeye teslim etmiştir. Araştırmalara devam edilecektir.

Bugünlerde Büyük Millet Meclisinde müzakere edilecek olan Millî Korunma kanununun yeni şeklinde gerek tüccar, gerek hususî şahıslar tarafından istifçilik yapılmasını menedeni 25 inci maddesi bu gibi hallere cüret ve teşebbüs edenlerin 2500 liraya kadar para cezası ile 3 seneye kadar hapis cezasına mahkûm edilmesini âmirdir. Bugünkü Ulus'da (İstifçiler ve Hayat Bahası) başlıklı makalede Mümtaz Faik Fenik yazısını şöyle bitirmektedir:

«Harbin doğurduğu zorlukları önlemeği hepimiz birleşik bir dava olarak kabul ettiğimiz gün cebimizdeki parının daha çok kıymetlendiğini ihtiyaçlarımızın daha kolaylıkla önlendiğini göreceğiz. Hırsızlık, eğer bugün, hepimizin ayıpladığı bir suç ise istifçilik ondan daha ağır, daha korkunç bir suçtur. Çünkü neticeleri hem millete hem de istifçinin tâ kendisine tesir eder.

Saflarımızda sıkı duralım, bir vatandaş olarak vazifelerimizin ağır mesuliyetlerini idrak edelim.»

Yapağılar

İktisad Vekâleti bu hususta bir tebliğ neşretti

Yapağılara el koyma kararının bütün vilâyet ve kazalara teşmil edildiğini yazmıştık. İktisad Vekâleti dün bir tebliğ neşretmiş ve yapağı beyannamesi vermek mecburiyetinde olan yapağı sahiplerinin derhal en yakın Ziraat bankası şube veya ajanlarına veya vekillik veya kaymakamlıklara müracaat ederek bu hususdaki koordinasyon kararlarını okumalarını ve gerekli izahatı almaları lüzumunu bildirmiştir.

Ziraat Vekili Karabük'te

Pulluk ve uç demiri yapılması işini inceliyor

Ankara 25 (Telefonla) — Ziraat Vekilimiz B. Muhlis Erkmen dün Zonguldak trenine bağlanan hususî vagonla Karabüke gitmiştir. Muhlis Erkmen Karabükte zirai ürünlerimizi arttırmak yolundaki çalışmalarda önemli mevkii olan pulluk ve pulluk uçlarının fabrikada yapılması işini yerinde inceliyerek pazartesi günü şehrimize dönecektir.

Yeni mebuslar seçildi

Parti namzedleri ittifakla seçildiler

Ankara 25 (A.A.) — Açık olan İstanbul mebusluğuna Maliye Vekâleti tedkik Heyeti reisi İsmail Hakkı Ülkmen, Denizli mebusluğuna, Başvekâlet müsteşar muavini Haydar Günver Tokat mebusluğuna, Ticaret Vekâleti müsteşarı Halid Nazmi Keşmir, İçel mebusluğuna da Bursa Valisi Refik Koraltan 25/1/942 tarihinde yapılan intihapta Parti namzedi olarak ittifakla seçilmişlerdir.

Dikkatler:

Acaba neden böyle oluyor?

Fırıncılar 194 fırını seksene indirmek istiyorlarmış. Çünkü Belediye bir çuvaldan 133 ekmek çıktığını söylüyormuş, o kadar çıkmıyormuş. Belediye oduna 510 kuruş fiat koyduğu halde fırıncılar 700 kuruşa bile odun bulamıyorlarmış..

Haber doğru mu, fırıncıların şikâyeti yerinde mi, bilmiyoruz. Fakat eğer böyledir de hâlâ bir çuval undan kaç ekmek çıktığı bilinemiyor, 510 kuruş denilen odun 700 kuruşa alınamıyorsa fiat, mürakabe ve saire hesaplarımız pek sudan veya havadan yapılıyor demektir. Halbuki hesaba dayanan işler maddîdir, kesindir. Kimsenin itiraz ve tereddüt etmesine yer bırakmaz:

Acaba bizde neden böyle oluyor?

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Bir İtalyan gemi katilesine ağır hücum

20,000 tonluk büyük bir vapur Akdenizde batırıldı

Londra 26 (A.A.) — B. B. C.: Akdenizde İngiliz tayyareleri Mihvere ağır bir darbe indirmişlerdir. Orta Şark İngiliz hava kuvvetlerinin tebliğine göre, bir zırhlı, 3 kruvazör ve 15 muhribin himayesinde bulunan bir İtalyan vapur kafilesi cuma günü İtalyadan Trablusgarbe gitmekte iken bir İngiliz keşif tayyaresi tarafından görülmüştür. Bunun üzerine ağır bombardıman ve torpido tayyarelerimiz harekete geçmişlerdir. İlk bombalar, istikamet değiştiren zırhlının yanına düşmüş ve bir isabet kaydedilmiştir. Karanlık basarken torpido tayyarelerimiz, 1200 metreden dalmışlar ve 20,000 tonluk bir İtalyan transatlantiğine bir torpil isabet ettirmişlerdir. Diğer bir torpil bir muhribe raslamış, kruvazörlerden birine de isabet vuku bulmuştur.

Gece yarısından sonra tekrar hücuma geçen tayarelerimiz, 15 metrete kadar inmişler ve transatlantiğe iki isabet daha kaydetmişlerdir. Sabahleyin istikşaf tayyarelerimiz, düşman vapur kafilesini, azalmış bir süratle Trablusgarbe giderken görmüşlerdir. 20 bin tonluk transatlantikten hiç eser yoktu.

Libya'da harp manzarası bulanık

2,500 kilometre murabbalık bir sahada çarpışmalar devam ediyor

Londra 26 (A.A.) — B.B.C.: Libyada Antellâtın cenup ve cenubu şarkisinde 2500 kilometre murabbalık geniş bir saha dahilinde devam eden çarpışmalar hâlâ bulanık bir manzara gösteriyor.

Antellât, Agedabianın 60 kilometre şimali şarkisindedir. Saunnu civarında düşman tankları dağıtılmış ve en az beş düşman tankı tahrip edilmiştir.

İngiliz tayyareleri Agedabya muharebe sahası üzerine büyük bir faaliyet göstermişler, 4 düşman tayyaresini düşürmüşler, diğerlerini hasara uğratmışlar, düşman vasıtalarını da esaslı bir surette bombardıman etmişlerdir.

Vichy 26 (A.A.) — O.F.İ.: General Rommel Libyada taarruzuna devam ediyor. Taarruz şimal ve şark istikametlerine inkişaf etmektedir.

8 Japon nakliye gemisi batırıldı

Makassar boğazında Japon gemilerine şiddetli hücumlar yapıldı

Londra 26 (A.A.). — B.B.C.: Uzak Şarkta müttefik kuvvetler başkumandanlığı neşrettiği ilk tebliğde, muhtelif bölgelerde Japonlara ağır darbeler indirildiği beyan edilmektedir.

Tebliğe göre Borneo ile Celebbes adaları arasındaki boğazlardan geçen bir düşman gemi kafilesine 48 saat mütemadiyen hücum edilmiştir. Cuma günü harekete geçen Hollanda tayyareleri sekiz düşman gemisine 15 tam isabet kaydetmişlerdir.

Cumartesi günü Amerikan ve Hollanda tayyareleri hafif Amerikan deniz birliklerinin yardımiyle gemi kafilesine taarruza geçmişler, 2 düşman gemisini batırmışlar, iki tanesini ciddî hasara uğratmışlar, 1 düşman muhribine isabetler kaydetmişlerdir. Bir düşman nakliye gemisi havaya uçurulmuş, diğeri de batar bir halde bırakılmıştır.

Bu taarruzlar esnasında ceman 3 düşman nakliye gemisi muhakkak, dördü muhtemel olarak batırılmış, 12 tanesi de hasara uğratılmıştır.

12 düşman tayyaresi, uçan kalelere hücum etmişlerdir. Uçan kaleler zayiata uğramadan beş düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Amerikalılar 5 Japon nakliyesi daha batırdılar

Londra 26 (A.A.) — B.B.C.: Bir saat evvel Vaşingtonda neşredilen Harbiye Nezareti tebliğine göre Amerikan deniz kuvvetleri Makassar boğazında, düşman nakliye gemilerine ikinci bir hücum daha yapmışlar ve beş düşman nakliye gemisini batırmışlardır. Altıncı bir düşman gemisinin daha batmış olması muhtemeldir. Amerikan kuvvetleri hiç bir zayiata uğramamışlardır.

Londra 26 (A.A.) — B.B.C.: Reuter muhabirine göre, Felemenk tayyareleri Borneo civarında Balıkpapan civarında Japon vapur kafilelerine taarruzlara devam etmişler, 2 kruvazör, 4 Japon nakliye gemisine isabetler kaydetmişlerdir.

Yeni bir İngiliz dritnotu

Londra 26 (A.A.) — B. B. C.: 35,000 tonluk yeni bir İngiliz dritnotunu donanmaya iltihak ettiği dün ifşa edilmiştir. Bu, Prince of Welles'in eşi olan Duc of York'tur. Bu zırhlı, B. Churchill'i son Atlantik seyahati esnasında Amerikaya götürüp getirmiştir.

Bu sabahki telgrafların devamı 2 nci sahifede

— Kızı bir taksi şoföriyle nişanlandı diye kurumundan yanına varılmıyor!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Sovyet ileri hareketi

Nelidovo şehri geri alındı

Londra 26 (A.A.) — B.B.C.: Ruslar, Moskova - Leningrad cephesinde Alman hatlarında açtıkları gediği genişletiyorlar. Rus tebliğine göre ilerilemekte olan Rus kuvvetleri tarafından geri alınan yerler arasında Nelidovo şehri de vardır. Rjefin zaptı henüz ilân edilmemiş ise de Rusların eline henüz geçmemiş olsa bile tamamiyle kuşatılmış olduğu muhakkaktır.

Kubişeften dün akşam radyoda söylendiğine göre Rusların, Almanların kış müdafaa hattında açtıkları yeni delik Leningrad - Vitebsk arzani şimendifer hattını müdafaa etmekte olan Almanları müşkül bir duruma düşürmektedir.

Londra 26 (A.A.) —B.B.C.: Dün gece yarısı Moskovada neşredilen Rus tebliği:

Kıtaatımız, dün de ilerliyerek aralarında Nelidovo şehri dahil olmak üzere birçok yerleri geri almışlardır. Cumartesi günü 39 Alman tayyaresini tahrip ettik. Zayiatımız 11 tayyaredir. Barenk denizinde beş bin tonluk bir düşman vapuru batırdık.

Moskova 26 (A.A.) — Sovyet hususi tebliği bildiriyor:

Sovyet kuvvetleri, 16/25 sonkânun zarfında merkez cephesinde 694 mevkii geri almışlardır. Ayni müddet zarfında Almanlar bu cephede 12 bin ölü zayiat vermişlerdir.

Japonlar Rangondan 150 kilometre uzakta

Malezyada muharebe Johor - Malaka eyaleti hududunda oluyor

Vichy 26 (A.A.) — O. F. İ.: Tokyodan gelen bir telgrafnameye göre, Japonlar, Birmanyanın merkezi olan Ragon şehrinden 150 kilometre uzakta bulunuyor.

Tokyo 26 (A.A.) — Domei ajansının Bangkok'tan bildirdiğine göre, Siyam kıtaatı, Birmanyaya girmişlerdir.

Malezyada muharebeler Johor - Malaka eyaletleri hudutları arasında cereyan etmektedir.

Rangoodan bildirildiğine göre, Birmanyaya Çinden yeni takviye kuvvetleri gelmiştir.

Filipin'de vaziyet muvakkaten düzeldi

Vichy 26 (A.A.) — O. F. İ.: Filipinlerde Japonlar kütle halinde Amerikan mevzilerine hücum ederek biraz erazi daha kazanmışlardır. Amerikalılar şiddetli bir mukabil taarruz ile vaziyetlerini muvakkaten düzeltmişlerdi.

Bangkok ve Hanoy bombalandı

Londra 26 (A.A.) — B.B.C.: İngiliz tayyareleri Malezyada düşman münakalâtına ağır bombardımanlar yapmışlar, Siyamın merkezi olan Bangkok şehrine hücum ederek dokları ve tayyare meydanını bombalamışlar, dehşetli hasarat ika etmişler, elektrik santralini de tahrip etmişlerdir.

70 Çin bombardıman tayyaresi Hindiçini'de Hanoy hava üssüne yeniden hücum etmiş, 200 den fazla bomba atmıştır. Çin tayyareleri dönerken hedefler alevler içinde yanıyordu.

Rus merkezinin Moskovaya nakli

Tokyo 25 (A.A.) — Sovyet Rusyadan yeni dönen Japon konsolos muavini demiştir ki: «Kuybişef'de bulunan Sovyet hükümet daireleri, askeri hareketlerdeki durgunluk yüzünden bu şehirden ayrılarak Moskovaya gitmeğe hazırlanıyorlar. Stalin ve Molotof şimdiden Moskovada bulunuyorlar. Japon Büyük Elçiliği de Moskovaya taşınmak üzeredir. Askeri hareketlerin gelecek ilkbaharda gösterebileceği gelişmeler için Sovyetler Birliğinin yeni tedbirler alacağını gösteren hiçbir belirti yoktur. Bununla beraber Sovyetler Birliğinin hakiki vaziyetleri göz önünde tutmaktan ibaret olan ananevi politikasına uygun bir şekilde hareket edeceğini göreceğiz.»

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 25 (A.A.) — Alman orduları Başkomutanlığının tebliği: Doğuda hüküm süren şiddetli soğuğa rağmen muharebeler devam etmektedir. Harkof'un cenup doğusundaki çevrede Sovyet kuvvetlerinin yaptığı taarruzun müdafaası sırasında bir çok Sovyet hücum arabaları imha edilmiştir.

Kareli cephesinde Alman ve Fin hava kuvvetleri insan ve malzeme bakımından düşmana ehemmiyetli kayıplar verdirmişlerdir. Balıkçılar yarımadası sularında küçük bir denizaltı bombalarla batırılmıştır.

17/25 Sonkânun zarfında doğu cephesinde Sovyet hava kuvvetleri 110 tayyare kaybetmişlerdir. Alman hava kuvvetlerinin ayni müddetteki kayıpları 16 tayyaredir.

İtalyan tebliği

Roma 25 (A.A.) — İtalyan tebliği: Dün Agedabia doğusunda ve cenup doğusunda şiddetli muharebeler yapıldığını bildirmektedir. Mihver motörlü ve zırhlı birlikleri düşmanın zırhlı teşkillerini çevirmişler ve tahrip etmişlerdir. Dün akşam sayılan ganaim 80 top ile bir çokları Amerika mamulâtından olan ve içlerinde 28 tonluk tanklarda bulunan 143 hücum arabasına baliğ oluyordu.

Alınan esirlerin sayısı ehemmiyetlidir.

İtalyan - Alman hava kuvvetleri Malta adasındaki askeri tesisleri bombalamağa devam etmişlerdir.

Japon tebliği

Tokyo 25 (A.A.) — İmparatorluk umumi karargâhının tebliği:

14 Sonkânunda Filipinlerde Japon kuvvetlerinin küllî kısmı Matabang nehrini geçerek Abükay'ı zaptetmiş ve düşmanı cenuba doğru sürmüştür. Olongape bölgesinde faaliyette bulunan başka kollar Meron kesimine kadar ilerlemişler ve burada 21 Sonkânunda cereyan eden şiddetli muharebe neticesinde Japonlar Malhor'daki kuvvetli düşman mevzilerine girdikten sonra cenuba doğru yürüyüşlerine devam etmişlerdir. Başka Japon birlikleri takım adalarını methali ile ucu arasındaki muvasalayı kesmeğe muvaffak olmuşlardır. Yarı adada Japon gemileri 20 top ile çok miktarda cephaneyi ellerine geçirmişlerdir.

Japon tayyareleri 8 düşman tayyaresini düşürmüşlerdir. Ve Korregidor adası ile civardaki mevzileri bombardımana devam etmektedirler.

Felemenk Hindistanında Tarakan adasının işgalini tamamlayan Japon kuvvetleri petrol kuyularile beraber 9 top, 69 makineli tüfek, 15 zırhlı otomobil muazzam miktarda harp malzemesi ele geçirmişler ve 800 den fazla esir almışlardır.

Japon bombardıman tayyareleri bir kaç kere Sumatrayı bombardıman ederek 17 sonkânunda yerde 23 düşman tayyaresi tahrip etmişlerdir.

23 sonkânunda Japon bombardıman tayyareleri Sumatranın şimali garbi sahilinde Palembang hava meydanına taarruz ederek bu akın esnasında 5 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Pancar

Bu sene geniş bir ekim sahası hazırlanmaktadır

Ankara 25 (Telefonla) — Şeker ve dolayısile pancar fiatına yapılan zamla pancar ekicilerine 5-6 milyon lira kadar yeni ve fazla bir gelir temin edilmektedir. Bu zam çiftçiyi daha fazla istihsale sevkedecektir.

Her taraftan gelen haberlere göre, bu sene en geniş bir pancar ekim sahası hazırlamak için, büyük çalışmalara başlanmıştır. Gerek Ziraat bankası gerek şeker şirketi tohumluk vesair hususat için köylüye en geniş yardıma hazırlanıyorlar.

Ziraat bankasınca ısmarlanan mühim miktarda pancar tohumu Almanyadan memleketimize gelmiştir, bir kısmı da gelmek üzeredir.

İskenderunda bir cinayet

İskenderun (Akşam) — Alâeddin adında bir makinist ile Emin adında bir fırıncı arasında kavga çıkmış, fırıncı eline geçirdiği odunla Alâeddinin başına vurmuştur. Alâeddin ölmüştür.

Meyhanede bir yangın

Bu sabah 5,43 de Şehzadebaşında 59 numaralı Abdullaha aid meyhanenin iç kısmında yangın çıkmış, itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangının, gece atılan sigaralardan çıkmış olması muhtemeldir.

Harp vaziyeti

Libya'da Mihver kuvvetleri ilerliyor

Birmanya ve Malezyada Japon taarruzu devam ediyor - Doğu cephesinde Rus kıtaları yeniden bir miktar ilerlediler

Libya'da:

General Rommel'in kumandası altındaki Mihver kuvvetlerinin başladıkları yeni taarruz her tarafta alâka uyandırmıştır. Anlaşıldığına göre İngiliz kuvvetleri kumandanı general Riçi, Agedabia'nın cenubuna, Ageilat'a çekilen Mihver kuvvetlerine saldırmak için hazırlık yapar ve malzeme toplarken general Rommel daha evvel cüretkârane bir harekete geçmiş, İngilizleri Agedabiadan geri atmağa muvaffak olmuştur. Şimdi Agedabia - Antelat - Saunnu arasında şiddetli bir muharebe başlamıştır. Bu muharebe daha ziyade motörize kuvvetlerle tayyareler arasındadır. Londra: «Rommel Müttefiklerin hazırladıkları malzeme depolarının yanına kadar gelmeğe muvaffak olmuştur. Bu küçük görülmemelidir. Maamafih Rommel geçici bir zaman için elimizden kurtulsa bile kuvveti azaldığından geniş bir netice alamıyacaktır.» diyor.

Alman tebliği Agedabia'nın şimal doğusunda büyük İngiliz kuvvetlerinin mağlûp edildiğini, bir çok esir alındığını bildirmektedir.

Uzak Doğuda:

Malezya ve Birmanya'da Japon ileri hareketi devam ediyor. Malezya'da üç cephe üzerinde harbediliyor. Birincisi yarımadanın şarkında Mersing vâdisindedir. Japonlar Mersing şehrini ele geçirdiklerini bildiriyorlar. Bu şehir Singapur'a 110 kilometre mesafededir. İkinci cephe merkezdedir. Japonlar burada Avustralyalı kuvvetleri muhasara etmişlerse de Avustralyalılar muhasara hattını yararak geri çekilmeğe muvaffak olmuşlardır. Burada Segemat şehri Japonlar tarafından zaptedilmiştir. Bu şehir Singapur'a 100 kilometre mesafededir. Üçüncü cephe yarımadanın garbindedir. Japonlar burada Batu Pahat ve Paluyu almışlardır. Şimdi Yungpen'de muharebeler oluyor. Japonlar son dakikada Yungpen'i de zaptettiklerini, 4000 esir, top vesaire aldıklarını bildiriyorlar.

Yungpen Singapur'a 90 kilometre uzaktadır. Bu suretle Japon büyük kuvvetlerinin şimdi her cephede Singapur'dan 90 - 100 kilometre uzakta bulundukları, öncülerin ise daha yakın bulundukları anlaşılıyor. Bu yüzden Singapur'un durumu naziktir.

Birmanya'ya gelince, Japonlar bir koldan Moulmen, diğer bir koldan da Rangon üzerine yürüyorlar. Moulmen üzerine yürüyen kolun dağlık araziyi geçtiği ve ovaya girdiği bildiriliyor. Rangon üzerine yürüyen kuvvetler de Siyam hududundan sonra gelen Solven nehrini geçmişlerdir.

Japonların Yeni Gine, Bismark ve Salomon adalarına asker çıkarmaları Avustralya'da büyük endişe uyandırmış, Avustralya Harbiye nazırı: «Yakında bir Japon taarruzu ile karşılaşacağız» demiştir.

Avustralya bir taraftan müdafaa tedbirleri almağa başlamış, diğer taraftan Amerika ve İngiltereden yardım istemiştir. Alman gazeteleri bu münasebetle yazdıkları makalelerde: «Avustralya kendi emniyetini düşünmeden Akdenize ve Malezyaya iki ordu göndermiştir. Şimdi Avustralyayı düşünmek İngilterenin vazifesidir» diyorlar.

Bu mıntakada Amerikan ve Avustralya tayyareleri büyük faaliyet gösteriyorlar. Japon gemilerine bir çok hücumlar yapılmıştır.

Filipin adalarında şiddetli muharebeler oluyor. Baatang yarımadasına çekilmiş olan Amerikan kuvvetleri Japonların havadan, denizden ve karadan taarruzları karşısında bazı yerleri bırakmağa mecbur olmuşlardır.

Son haberlere göre Japonlar Celebe adasının cenubuna ve Borneo adasının cenup doğusuna asker çıkarmışlardır. Buralarda şiddetli muharebeler oluyor.

Doğu cephesinde:

Sovyet kıtalarının baskısı devam ediyor. Ruslar şimalde ve Doneç havzasında yeniden bir miktar ilerlemişlerdir. Londra bu harekâta büyük ehemmiyet vermektedir. Berlin ise: «Harekât hesap ve tahmin ettiğimiz gibi cereyan ediyor. İngilizler her tarafta ve bilhassa Trablusda uğradıkları son mağlûbiyetin tesirini azaltmak için harekâtı izam ediyorlar» diyor.

Şişli Halkevi bir aşhane açacak

Bu hafta içinde fakirlere kömür ve erzak dağıtmağa başlayacak

Dün Şişli Halkevinde Şişli ve Nişantaşı civarının yüksek ailelerine mensup bir çok bayanlar ve baylar muhitteki fakir ailelere yardım işlerini konuşmak üzere toplanmışlardır. İçtimaa Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar ve refikasile Beyoğlu kaymakamı da iştirak etmiştir. Yardımın şekli hakkında uzun uzadıya konuşulmuş, bu hafta içinde muhtaçlara acele kömür ve erzak dağıtılması kararlaştırılmıştır.

Dört ton kömür ve 6 ton erzak temin edilmiştir. Muhitte efradı bin iki yüze baliğ olan 300 fakir aile tesbit edilmiştir. Bunlara kömür ve erzakla birlikte yarımşar kilo da sabun dağıtılacaktır. Ayrıca bir aşhane tesisi için hazırlıklara başlanmıştır. Toplantıda bulunanlar bin lira teberrü etmişlerdir. Büyük mikyasta teberrüün devam edeceği anlaşılmaktadır.

Şişli Halkevinin bu güzel teşebbüsünü takdir eder ve zenginlerimizin bu hayırlı işe geniş mikyasta yardım edeceklerini ümid eyleriz.

Ankara Galatasaray klübü idare heyeti

Ankara 25 (Telefonla) — Ankara Galatasaray klübü 22 sonkânunda senelik kongresini yapmış ve yeni idare heyeti azalarını seçmiştir. Azalar sırasile Raif Külbastı, Sabahaddin, Ercümend, Bahir, Münci, Hayri ve Suphidir.

Yürüyüş müsabakası

Eminönü Halkevinin kız sporcuları dün Mecidiyeköy - Zincirlikuyu arasında 3 kilometrelik bir yürüyüş müsabakası yapmışlardır.

55 kız atletin iştirak etmiş olduğu bu müsabaka neticesinde birinciliği 21,5 dakikada Hâle kazanmıştır. Güzin ikinci, Nermin üçüncü, Zeliha dördüncü, Sabire beşinci olmuştur.

Fenerbahçe idare heyeti intihabı yapıldı

Fenerbahçe klübü umumi heyeti senelik adi toplantısını dün klüp binasında yapmış, idare murakabe ve teknik heyet raporları okunarak tasvip edildikten sonra 942 yılı için yapılan intihabat neticesinde, reis: Şükrü Saracoğlu, umumi kâtip: Yümnü Öztoprak, umumi kaptan: Füruzan Tekil, muhasebeci: Alâeddin Baydar, aza: Muvaffak Menemencioğlu.

Yurd müdafaası hazırlık âmiri: Nihad Sayar ittifakla ve doktor Nureddin Savcı ekseriyetle idare heyetine, İbrahim Dıblan, İhsan Gürsel, Asaf Çınar, murakabe heyetine, İbrahim Cimcoz, Sabih Arca, Tevfik Taşçı teknik komiteye müttefikan seçilerek intihabata nihayet verilmiştir.

Doğu cephesinde

Donetz kesiminde ve Valday bölgesinde şiddetli muharebeler oluyor

Berlin 25 (A.A.) — Askeri kaynaklar Donetz cephesinin bir kesiminde Bolşevikler tarafından yapılan hücumlar üzerine şiddetli çarpışmalar olduğunu bildiriyor. Düşman 3 gün sürmüş olan bu muharebelerde mütemadiyen yeni kıtalar soktuğu halde bir muvaffakiyet kazanamamıştır. 23 Sonkânunda Valday bölgesinde de şiddetli muharebeler olmuştur. Düşman ağır zayiata bakmadan yeni kuvvetlerle hücumlarına devam etmiş ve göğüsgöğse şiddetli bir çarpışmadan sonra geri atılmıştır.

Kırıma asker çıkarma teşebbüsü

Berlin 25 (A.A.) — D. N. B. ajansına bildirildiğine göre Bolşeviklerin 25 Sonkânun gecesi Kırımın cenup kıyılarında yaptığı yeni bir asker çıkarma teşebbüsü akamete uğratılmıştır. Düşman Sivastopolu muhasara eden Almanların arkasına gecenin karanlığından istifade ederek 200 asker çıkarmak istemşitir. Alman sahil müdafaacıları düşman gemilerini o kadar tesirli bir ateş altına almıştır ki Ruslar çekilmek zorunda kalmıştır.

Tayyare kaybı

Berlin 25 (A.A.) — Son haberlere göre, Sovyetler 24 Sonkânun günü topyekûn 34 uçak kaybetmişlerdir. Bu uçaklardan 21 i hava muharebelerinde ve 4 ü Alman uçak savaş bataryalarının ateşile düşürülmüş ve geri kalanı da yerde tahrip edilmiştir. Ayni gün zarfında yalnız 4 Alman tayyaresi kaybedilmiştir.

Amerikan deniz tebliği

Vaşington 25 (A.A.) — Bahriye Nezaretinin tebliği:

Asya filosu başkomutanı Amerika muhriplerinin Macassar boğazında bir düşman kafilesine gece taarruzu yaptıklarını bildirmektedir.

Bir düşman gemisi havaya uçmuş, ikincisi btırılmıştır. Üçüncü bir gemi kendi haline terkedildiği sırada şiddetle yana yatmış bulunuyordu. Bundan başka diğer düşman gemilerine de ehemmiyetli zararlar verdirilmiştir. Muhriplerimizde pek hafif hasar vardır. Mürettebattan yalnız dört kişi yaralıdır.

Atlantikte, düşman denizaltıları, Savannah Georgie'ye kadar Birleşik devletler doğu kıyısı açığında hareket yapmaktadır. Bunların faaliyetinin önüne geçmek için alınan tedbirlere iyi neticelerle devam edilmektedir.

Başka çevrelerde kayda değer bir hâdise olmamıştır.

Malezya'da vaziyet

Japonlar umumî bir taarruza başladılar

Tokyo 25 (A.A.) — Malezya cephesinden bildirildiğine göre, Batupahatın 16 kilometre şimalinde kıyı çevresinde Parutulangın zaptile Japonlar doğu Malezyada umumi bir taarruza başlamışlar ve ileri hareketlerine devam etmekte bulunmuşlardır.

Tokyo 25 (A.A.) — Malezya doğu kıyısında bulunan Mersinil Japon kuvvetleri tarafından işgal edilmiştir.

Şanghay 25 (A.A.) — Malezya cephesinden alınan haberlere göre Japon kuvvetleri batı kıyısında Muar ırmağını geçmişler ve şiddetle müdafaa edilen Muar şehrini hücumla zaptetmişlerdir. Japonlar 4000 esir, 260 kamyon ve birçok top almışlardır.

Üsküdar muallimlerinin toplantısı

Üsküdar Halkevi her ayın evvelceden bilinmiyen bir pazar gününü muallimler toplantısına hasretmiştir.

Bu toplantılardan ilki dün yapılmıştır.

Toplantıda, Ev reisi avukat B. Reşad Kaynar, bir söylev vermiş, bunu güzel sanat kolunun konseri ve temsil şubesinin Sinasinin (Şair evlenmesi) temsili takip etmiştir.

Daha sonra B. Selim Turanın 19 uncu asır Avrupa [illegible] eserine ait reprodüksiyonu görülmüştür.

Amerikanın hazırlığı, Avustralya ve Afrika

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

toplantı ve hareket merkezi Avustralya olacaktır. Bunun içindir ki Japonya oraya da göz koymuştur. Avustralyanın Japonlar tarafından işgali İngiltereyi en ehemmiyetli bir insan ve eşya kaynağından yoksun bırakmakla ve İngiliz maneviyatında giderilmez bir yara açmakla kalmıyacak, Asyaya karşı askeri bir hareketi, içinden çıkılmaz zorluklara sokacaktır.

Avrupaya gelince, şayet Almanyayı yenmek için ilerde karaya kuvvet çıkarmaktan başka çare kalmazsa, böyle bir hareketin basamağı yalnız İngiltere adaları olamaz. Çünkü Avrupanın o kıyıları Almanyanın en fazla koruduğu yerlerdir. Eğer, günün birinde İngiltere ve Amerika Avrupayı silâh kuvvetile ele geçirmek istiyeceklerse, böyle bir hareketin ilk toplantı yeri şimal Afrikası olacaktır. İngilizler bunun için orada büyük gayretlere girişiyorlar, Almanlar da aynı düşünce ile oradan çıkmamaya çalışıyorlar.

Singapur ve Avustralya Pasifik harbinin, Afrika ise Avrupa çarpışmasının, elde tutulması gereken en değerli sıçrama tahtalarıdır. İki taraf da gelecek yılların olurlarını düşünerek, aynı kaygı ile bu yerleri elde etmeye çabalıyorlar.

Harbin sonu, silâh hazırlığı kadar, iki tarafın elde tutabileceği bu saldırma ve korunma yerlerile belli olacaktır.

Necmeddin Sadak

Ukrayna'da işbirliği

Alman Devlet Nazırı ile Ukrayna komiserinin mektupları

Luzk 25 (A.A.) — İşgal altındaki doğu topraklarında Alman komiseri ve devlet nazırı B. Rozenberg ve Ukrayna komiseri B. Koch, bütün Ukraynanın gazetesi olmak üzere Vujakura şehrinde neşredilen Deutsche Ukranie Zeitung gazetesinin ilk sayısına birer mektup göndermişlerdir. Bu mektuplarda memleketin yeniden kurulması için Ukrayna halkı işbirliğine davet edilmektedir.

B. Rozenberg hitabında, Bolşevik nizamlarının ve yahudi hükümetinin artık geri dönmesine katiyen mâni olmak üzere Ukraynanın idaresini eline aldığını bildirmekte ve şöyle demektedir:

Yeni idare, Ukrayna topraklarının zenginliklerini işletmek için Ukraynalılardan emek birliği beklemektedir. Buna mukabil yeni idare eski korkunç ve yıkıcı devir yerine kurucu bir devir kurmak için elinden geleni yapacaktır. Her Ukraynalının çalışması takdir görecek ve mükâfatlandırılacaktır.

Komiser B. Koch hitabında, Ukrayna halkını Bolşeviklikten kurtardığı için Alman askerine yapılacak teşekkürün filen ve çalışma ile belirtilmesini istemekte ve şöyle demektedir:

Bütün kuvvetlerimizi doğunun yeniden tanzimi işinde kullanacağız. Her Ukraynalı, mesleğine, itikadına ve saadet hakkındaki anlayış ve görüşüne göre yaşamak hakkına maliktir.

Bu hitaplardan bahseden Deutsthe Allgemeine Zeitung gazetesi herhangi bir millet için pek az nasip olacak bir talihin Ukraynalılara açılmış olduğunu belirtmektedir.

Belediye elektrikli ışıklarla halka tavsiyelerde bulunacak

Belediye zabıta talimatnamesinde halkı doğrudan doğruya ilgilendiren hükümler vardır ki bunların bizzat halk tarafından tamamiyle öğrenilmesi icap etmektedir. Bunu düşünen belediye elektrikli reklâmlarla belediye talimatnamesinin başlıca maddelerinin halka bildirilmesini düşünüyor. Bu hususta belediyede bir komisyon toplanmıştır. Komisyon bu işin nasıl yapılacağını tesbit edecektir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Mebrure Sami Koray'ın tercüme eserleri

— Pearl S. Buck'un Gurbetteki Kadın'ı münasebetile —

Güzel romanlarile, etüdlerile ve sahnemizde büyük alâka uyandıran «O kadın» gibi adapte piyeslerile geniş halk tabakalarımızca çok iyi tanınan muhterem muharrir arkadaşımız Mebrure Sami Koray, Remzi kitapevinin bastırdığı «Gurbetteki kadın» isimli tercüme eserile, millî kütüphanemize kıymetli iyi cild daha kazandırmış oldu.

Mebrure Sami, bundan dört beş sene evvel, Pearl S. Buck'un «Ana»sını, Akşam'da seli» ve canlı ifadesile tefrika etmiş, büyük bir ilgi uyandırmıştı. Öyle bir devirde yaşıyoruz ki, artık «şu gök kubbe altında» söylenmemiş söz kalmamış gibidir. Masa başında oturarak, tefelsüf, yahut taaşşuk mücevherlerini satırlara dizmek istiyen muharrirler okunmaz oldu. Zira, eski asırların üstadları bir insan kalbinin tellerinden kaç türlü nağme çıakrmak kabilse, hemen hepsinin mükemmel şarkılarını edebiyatçılara dinletmiş bulunuyor. Orijinal bir tehassüsü olup da bununla kalabalıkları cezbedebilmek — (hele Amerikayı ikinci defa keşfedercesine, başkalarının çiğnediğini yeniden geviş getirmemek) — değme hünerlerden değil.

Nasıl ki, skolâstiğin verdiği bıkkınlıktan sonra,ilimde tecrübi usuller belirdiyse; edebiyatta da, ona müvazi olarak, muharririn artık münhasıran karihadan değil de, hayatın tâ içinden mevzular çıkarması tarzı keşfolundu. Bilhassa Slav ve Anglo Sakson edebiyatlarında bu cereyanın en güzel nümunelerini gördük. Meselâ Ruslar, kendi imparatorluklarının içini iyice anlatmağı başarmışlardır. Diğer taraftan Anglo Saksonlar da bütün dünyayı anlatan bir coğrafya edebiyatı meydana getirdiler.

Ailesi elli sene Çinde yaşıyan, beyazlarca ruhu meçhul bu diyarın inceliklerine nüfuz edebilmelke beraber Amerikalılığını kaybetmiyen Pearl S. Buck, romanlarında bu sarı diyarı anlattığı için, aralarında Türkiye karileri de dahil olmak üzere bütün insanların alâkasını celbedebilmiştir. Büyük bir mazhariyete ermiş; 1938 Nobel mükâfatını kazanmıştır. Zira gök kubbe altında söylenmemiş bir söz söylüyordu: Çinde 50 senelik bir hayatı, ve yalnız «mücerred» değil, «içtimaî insan» ların karakterini anlatıyordu.

Mebrure Sami'nin beğenilmeğe lâyık olan ciheti sade çocukluk ve ilk gençliği Erenköy - Göztepe taraflarında geçmiş vatandaşlara has bir şekilde güzel Türkçe yazan ve üzerinde çalıştığı eserin ruhuna nüfuz ederek tercüme eden bir mütercim olması değildir. (Bakınız, nasıl duygulara kapıldığını bizzat kendi şöyle anlatıyor: «Gurbetteki kadın'ın bazı çilelerini Türkcemize dökerek anlatırken, ona, sanki benim de anammış gibi bir yakınlık duyduğumu, kudreti ve büyüklüğü ile büyüklenerek, kızı olan muharrir, nerelerde ağladı ise, benim de ayni noktalarda gözlerimin yaşardığını ve bir evlâd saygısı, anlayışı, yakınlığı ile bu eseri incitmemek, tercümesine can ve ruh katmak için bütün gönlümü, hissimi verdiğimi söyliyebilirim.») Mütercimin böyle duyabilmesi ne mazhariyettir. Mebrure Sami, ömrünü Çinde geçirmiş bu münevver Amerikalı ailesine karşı bir meclûbluk duymuş gibi, bize seri halinde onun kitaplarını çeviriyor. Böylelikle, elbette bir müellifin ruhuna nüfuz daha kolay olabiliyor. Muvaffakıyetini bir bakıma da buna medyundur.

Türk gençliği, bütün Pearl S. Buck serisini okumalıdır. Kendi şehrinden uzaklara giderek orada ömür törpülemek, oralarını — büyük kâşiflere yakışır bir başarı ile, bir şanü şeref-le — insanlığa tanıtabilmek nasıl olur; ancak böyle eserleri okuyarak bunu öğreneceğiz. Bir an unutmamalı ki bizim Türkiyemizin de birçok vilâyetleri, dünya edebiyatı için Çininkinden daha çok malûm değildir. Buralarını mânen keşfetmek, anlatmak, garpli ediplere değil, bizlere müyesser olmalıdır. Mebrure Sami'nin tercüme serisi; bizi böyle bir gayrete de getirse yeridir. Onda bir idealizm hissesi aramalıyız; bulacağız.

Bu eser yalnız yazı olarak enteresan değildir; bizzat hayat olarak da enteresandır:

Pearl S. Buck'un annesi, asık suratlı bir Çin kasabasının ortasında kendi elile türlü türlü çiçeklerle süslü bir Amerikan bahçesi kuruyor. (Ve müellif, annesinin şahsiyetini manzara ortasında hatırlıyor.) Münevverlerin yeşerteceği ve revnaklandıracağı bahçelerle neşelnmek için de can atan nice Türk köyleri var.

«Gurbetteki kadın», sade bir roman, bir edebiyat eseri değildir. Bir gaye kaynağıdır. İnsanın karakterini de terbiye eden bir kitaptır. Bunu okumıyan Türk genci kalmamalıdır.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Havagazı

Hangi saatte kesileceği bugün belli olacak

Havagazının hangi saatlerde kesileceği bugün belli olacaktır. Gazın sabahları yediden dokuza ve on birden on üç buçuğa, akşamları 19 dan 21 e kadar verilmesi düşünülüyor. Havalar düzelip kömür gelmeğe başlayınca bu kayıd kaldırılacak ve gene 24 saat gaz verilecektir.

Havagazı verilmiyen saatlerde muslukların kapanması lâzımdır. Açık kalan musluklar patlamalara ve kazalara sebep olabilir.

Bisküi ve makarna yapılmıyacak

Buğday ve diğer ekmeklik madde unlarından ekmekten başka bir şey yapılması yasak edilmiştir. Bu yüzden bisküvi ve makarna da yapılmıyacaktır.

Memlekette bulunan çifçilerin ağır işçi sayılacağı bildirilmiştir.

Belediye bütçesinde içtimaî yardım tahsisatı

Halkevleri sosyal yardım kolları şimdiye kadar pek iyi işler başarmıştır. Haber aldığımıza göre belediye ve vilâyetin 942 bütçesi tanzim edilirken Halkevleri sosyal yardım komitelerine verilen tahsisat arttırılacaktır.

Bundan başka belediyenin içtimai yardım fasıllarına da geçen seneden fazla tahsisat konulacaktır. Bütçedeki diğer hizmetler, geçen seneki fasıllardan pek de farklı olmıyacaktır.

Memba suları

Islâh edilmiyen membaların suları sattırılmıyacak

Şehir meclisi tarafından kabul ve Sıhhiye Vekâleti tarafından tasdik edilen memba suları talimatnamesi mucibince hususi ellerde bulunan membaların ıslahı için belediyece verilen mühlet bitmiştir. Bu mühlete rağmen hâlâ ıslah edilmiyen membaların sularının şehir içinde satılmasına meydan verilmiyecektir. Belediye, kendi elindeki suların tesisatını ıslah etmektedir

Diğer taraftan halkın içip kullandığı kuyu ve sarnıç sularının da kimyevî ve bakteriyolojik tahlilleri yaptırılacak ve bunların içinde temiz olmıyanların kullanılması yasak edilecektir.

En eski doktorumuz anlatıyor..

Yürümek, fakat tavşanın gittiği istikametin aksine..

Öğle yemeği iyi kalbli insanlara benzer. Akşam yemeği ise...

Tramvay bekliyordum. Yanımdan muntazam adımlarla bir zat geçti. Dönüp baktım. Tıbbiyenin en eski mezunu, doktorlarımızın piri operatör, general Hazım... Pek muhterem doktor yaş torbasını iyiden iyiye doldurduğu halde ihtiyarlığa katiyen boyun eğmeyen müstesna yaradılışta bir zattır. Kendisinin ihtiyarlamamak hakkında çok güzel fikirleri ve prensipleri vardır. Hattâ arasıra muharrirlerin kendi makaleleri içinde operatör Hazımın ihtiyarlamamak hususundaki prensiplerinden bahsettiklerini de görüyoruz.

İşte şu esnada bile ben 33 yaşıma rağmen bir kaç adım yer için (Geçenlerde sevdiğim bir arkadaş bir yazısında kırkına merdiven dayadığımdan bahsediyordu. Bir yanlışlık olacak, o merdiveni dayayan ben değilim. Hâşa!...) tramvay bekliyordum. Halbuki Tıbbiyenin en eski mezunu önümden yürüyerek geçiyordu. Bundan âdetâ utandım.

En kıdemli doktorumuzla yanyana yürümeğe başladık. Kendisine şunu sordum:

— Üstadım, ihtiyarlamamak için ne yapmalı?... Meselâ siz ne yapıyorsunuz?

— İhtiyarlamamak için yapılacak en mühim şey nedir bilir misiniz?... Her yaşta, her çağda, hayatınızın her devrinde faaliyet göstermek... İşte gençliğin sırrı budur. İş görmek ve hayatla rabıtanızı kesmemek... Bunu yaptınız mı? Öyle kolay kolay ihtiyarlamanıza imkân yoktur. Eğer işiniz yoksa bile yine boş durmayınız. Hatta kendinize — benim gibi — iş icad ediniz.

Benim meselâ bugün, emin olunuz, hiç bir işim yoktu. Evden çıktım. Belediyeye geldim. Oradan çarşıya uzandım. Çarşıdan tekrar buraya döndüm... Buradan da bir ahbabıma gidiyorum. Bütün bunların hiç birini yapmasam, evimde yan gelip rahat etsem de olurdu. Fakat hayır!... Ben bundan şiddetle kaçınırım. Çünkü bilirim ki ihtiyarlık denilen şey: «Ben artık yaşlandım... Dünyanın dağdağası, gürültüsü, yorgunluğundan bana ne?... Artık sırtımı dayayıp rahat edeyim!...» fikri ile başlar. Böyle düşünmeğe ve bunu da tatbike başladınız mı?... İşte artık ihtiyarlığın eşiğindesiniz demektir.

İnsanı genç ve ayakta tutan o sık sık şikâyet ettiğimiz dünya yorgunluğunun, dünya dağdağasının, bir kelime ile dünya işlerinin peşinde koşmaktır. Çünkü bu insanı daima bir faaliyet içinde bulundurur. Hayatta, genç kalmak da işte sadece bundan ibarettir... Meşgul olunuz, iş görünüz, çalışınız ve katiyen kendinizi kapıp koyuvermeyiniz. Çünkü ihtiyarlığın çok büyük iki müttefiki vardır: Tenbellik ve âzamî rahat!... Bilhassa fazla rahat, yumuşak bir bataklığa benzer... İnsan kendisini verdikçe, gömüldükçe gömülür, battıkça batar ve bir daha yerinden çıkamaz.... Zinhar «İhtiyarlık köşesi» denilen, uzaktan sıcaklığı ve rahatlığı insana rehavetli bir cazibe veren yere çekilmekten kaçınınız... Çünkü o köşe âdetâ tutkallı gibidir. Kalkmak isterseniz kımıldanamazsınız, bugün oturuyorsanız, yarın uzanmağa, öbürgün de yatmağa kalkarsınız ve bir kere de yatmağa alıştıktan sonra iş fenadır...

Tavşanın gittiği istikametin aksine yürümek lâzımdır...

İhtiyarlık insanı hemen mağlûp edecek müthiş bir şirret gibi görünür. Vakıa ondan korkulursa sizi hemen alteder. Fakat ihtiyarlığa karşı büyük bir inadcılıkla mücadele açılırsa o şirret çabuk yılar ve sizden ümidini keser...

Sevimli ve sayın muhatabım gülümsedi:

— Ha bakınız bir de yürümek, fakat tavşanın gittiği istikametin aksine yürümek lâzımdır...

— Nasıl?...

— Anne tavşan, yavrusunu karşısına almış. Ona yapabileceği bütün şeyleri birer birer anlatmış... Hattâ icab ederse tüyünü bile dökeceğini söylemiş:

— Fakat, demiş, sen sen ol, sakın yokuş aşağı koşma... Daima yokuş yukarı gitmeğe bak!...

Ve yavru tavşan da böyle yapmış, ön ayakları kısa olduğu için yokuş yukarı çıkarak hayatta daima kazanmış!...

Ben de bu yaşa geldiğim zaman şuna iyiden iyiye kani odum: Tavşanın gittiği istikametin aksine yürümek lâzım!... Yani yokuş yukarı değil!...

Yürüyorum, fakat tavşan bir tarafa, ben öteki tarafa!... Yokuş ve merdivenleri hızlı çıkmak insanı fevkalâde yorar...

Gençlikte yenilen para ve harcanan sıhhat...

— İnsanlar yaşlanınca ekseriya iki şeye üzülürler. Bazıları «hayatımın filânca devrinde elime ne kadar çok para geçiyordu. Yazık ki tutmasını bilmedim. Hem de ne kadar olmıyacak tarzda ve lüzumsuz yere onları sarfettim... Her ay bir kısmını ayırıp bir kenara atmış olsaydım şimdi elimde ne kadar para bulunacaktı... Ne akılsızca hovardalık!...» derler.

Yaşlıların bir kısmı da ayni teessüfü sıhhatleri bakımından duyarlar. Meselâ ben tâ ellisine kadar bir yokuşu sanki arkamdan biri kovalıyormuş gibi, bir merdiveni herkesten çabuk yukarı başına varmam lâzımmış gibi âdetâ yıldırım süratile çıkardım... Şimdi bunları düşündükçe kendi kendime: «Sıhhatimden ne lüzumsuz bir hovardalık!...» diyorum. Hakikaten de öyle... İnsan bunların zararını altmışından sonra çok iyi anlıyor... Evet, daima bir faaliyet halinde yaşamalıdır amma «ifrat» ve büyük yorgunluk denilen şeyden daima kaçınarak!...

Akşam yemeği... O pek sinsi bir şeydir!...

General Hazım tatlı tatlı anlatıyordu:

— Yemeğe gelince... Öğle yemeği iyi kabli insanlara benzer... Ondan pek korkmayınız ve iştihanızla yemeğinizi yiyebilirsiniz... Fakat akşam yemeği, öğle yemeğine hiç benzemez... Akşam yemeği pek sinsi birşeydir. Bu itibarla ona çok dikkat etmek lâzımdır. Akşam yemeklerinde sofradan daima henüz

(Devamı sahife 7 sütun 1 de)

Hava lodosladı

Maamafih termometre elân sıfırın altındadır

Evvelki sabah başlıyan kar gece saat yirmi bire kadar devam etmiş, bundan sonra durmuştur. Sabaha karşı havalar lodosa çevirdiğinden karlar erimeğe başlamıştır. Rasadhane havanın bugün de lodos olacağını tahmin ediyor.

Evvelki gün yağan karın kalınlığı 40 santimdi. Lodosa rağmen elân her taraf kar altındadır. Tramvaylar muntazaman işlemektedir. Belediye dün de karları kaldırtmağa çalışmıştır.

Evvelki gece sıcaklık sıfırın altında 8 derece idi. Dün de iki dereceden yukarı çıkmamıştır. Evvelki gün Beşiktaş tramvay deposundan vatman Eşref Tüzün, makinesi başında çalışırken soğuktan fenalaşmış, düşüp bayılmıştır. Vatman derhal hastaneye kaldırılmış, burada ilk tedavisini gördükten sonra evine nakledilmiştir.

Kocamustafapaşada oturan Mehmed Ergin Kumkapıdan geçerken ayağı kayarak düşmüş, sol ayağı kırılmıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Üsküdarda Cevriye adında bir kadın da yolda giderken düşmüş, sol kolu kırılmıştır. Yaralı, Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Dilekler

Hükûmeti ve parti genel merkezini alâkadar edenler Ankaraya bildirilecek

Halk Partisi kaza kongrelerinde kabul edilen dilekler, kaza idare heyetleri tarafından vilâyet idare heyetine gönderilmiştir.

Vilâyet kongresi gelecek sene toplanacağından bu seneki dileklerin alâkadar makamlara gönderilmesi için tasnife başlanmıştır. Tasnif işi bittikten sonra bunlardan hükûmeti ve Parti genel merkezini ilgilendiren işler, Parti genel sekreterliğine, vilâyet ve belediyeyi alâkadar edenler de vilâyet ve belediyeye gönderilecektir.

Geçenlerde bir gazete, kaza kongrelerindeki dileklerin gelecek yıl toplanacak vilâyet kongresine arzedileceğini yazmışsa da bu haber doğru değildir. Vilâyet ve belediyeyi alâkalandıran işler için bu sene bütçesine tahsisat konacaktır

Karilerimizin mektupları

Sigara içmiyenlere mahsus vagonda sigara içenler var

Devlet Demiryolları idaresi yerinde bir düşünce ile İstanbul - Çekmece arasında işliyen banliyö trenlerinin bazı vagonları üzerine: «Sigara içmiyenlere mahsustur» diye bir levha astığı gibi bu vagonların iç kısımlarına ve ilk nazarda göze çarpan yerlerine de: «Tütün içmek memnudur» diye levhalar koymuş. Sigara içmiyen vatandaşlar bu vagonlara binmeyi tercih ediyorlar. Fakat bazı kimseler asılan bu levhalara ehemmiyet vermiyerek sigaralarını içmekte devam ediyorlar.

Geçenlerde bu vagonda sigara içmek memnu olduğunu hatırlattığım bir vatandaştan şu cevabı aldım: «Sigara içmek için vagon mu arıyalım.» Mesele uzayacağı için fazla söz söylemedim. O da sigarasını içmekte mahzur görmedi. Tren kondüktörlerinin de bu gibi vatandaşlara ihtarı lâzımdır.

F. Ü.

Bir çırpıda

Baston!..

Vaktile şöyle bir revü seyretmiştim:

«Gayet asrî bir genç kız Nevyorkta evlenmek istiyor. Kendisine bir talip çıkıyor. Bu adam gençtir, güzeldir, paralıdır. İyi bir insandır. Her cihetten mükemmel bir koca olacağı sanılmaktadır.

Fakat zamane kızı bu talibi şiddeetle reddediyor:

— Katiyen... diyor, onunla evlenmekten ise ölmeği tercih ederim... Çok modası geçmiş bir adam o...

Etrafındakiler soruyorlar:

— Aman kızım... Nesi var adamın?..

Kız hemen cevap veriyor:

— Bastonu var... Bastonu!.. Daha nesi olacak?... Elindeki o incecik, o sinir bastonu yere değdire değdire gitmesi insanı çileden çıkartır... Bu asırda öyle 1899 tipi, bastonu elinde çıtkırıldım insan kaldı mı?.. Ben bastonlu adamla evlenemem!..

Nihayet ebeveyni araya giriyor. Ve genç kızı kendisine talip çıkan adamla evlenmeğe razı ediyorlar. Fakat kız mühim bir şart koyuyor:

— Müstakbel kocam mutlaka bastonunu bırakmalı... Ya baston, ya ben!...»

Dün İstanbul sokaklarını kaplıyan o kaypak kar tabakası üstünden geçerken hep bu küçük, eğlenceli oyunu hatırladım durdum.

Çünkü sokaklar asrî kızların katiyen evlenemiyeceği kimselerle dolmuştu. Birçoğunun elinde çeşit çeşit, incecik, orta hacimde, veya kalın ve ucu sipsivri bir takım bastonlar vardı. Ve herkes de bunlara sıkı sıkı yapışmıştı. Hem öylesine ki asrî kızla evlenmek mevzuubahis olsa bile herkes yârdan geçer, fakat bastonundan vazgeçemezdi...

Lâkin bir zamnalar baston en mühim «şıklık âleti» idi... Âdeta baston kullanmasındaki incelikle tanınmış birçok kimselere rasgelebilirdiniz.

Meselâ ben geçenlerde bir ihtiyar dostumdan şu pek garip vakayı dinledim:

— Bir zamanlar bir erkek için güzel baston kullanmak bazıları arasında âdeta bir meziyet addedilirdi. Bizim semtte oturan genç ve güzel, ayni zamanda pek zengin bir kadın, yaşlı, gayet sıska, fakat zamanın şıklarından bir erkekle evlendi. Adam şıktı amma pek çirkindi. Ve gelinle aralarında en aşağı 20 yaş fark vardı. Kimse bu kızın neye tamah ederek o adamla evlendiğini anlıyamamıştı.

Nihayet iş anlaşıldı. Yeni gelin her yerde:

— Yeryüzünde benim kocam kadar güzel baston kullanan bir erkek daha bulamazsınız. O ne ince hareketlerdir? Bastonu serçe ayağı gibi yere değdirmesile kaldırması bir olur... Hele bazan fırıldak gibi havada kavisler çizerek döndürmesi yok mu?... Bastonu elinde, sokaktan geçerken onu görüp haline, tavrına kibarlığına hayran olmamak mümkün değildir. Onun baston kullanışı bir şiir gibi, bir musiki parçası gibidir... diyormuş.

Vaktile bastonun ehemmiyetini görüyor musunuz?...

Hikmet Feridun Es

3 kişi ihtikârdan mahkûm oldu

Evvelki gün, şehrimizin muhtelif yerlerinde yapılan ihtikâr cürmü meşhutları adliyeye intikal etmiştir. Nöbetçi İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde dün yapılan bu davaları bildiriyoruz:

Bakkal Memduh ile Koço, sadeyağı satışından imtina ettikleri için yirmi beşer lira para cezasına ve dükkânlarının 7 gün kapatılmasına; bakkal Hristo mercimek ihtikârından 25 lira para cezasına ve dükkânının 7 gün kapatılmasına, kahveci Halil, bir bardak çayın fiatını 10 kuruşa çıkardığı için 25 lira para cezasına ve dükkânının 7 gün kapatılmasına mahkûm olmuştur.

Bay Amcaya göre...

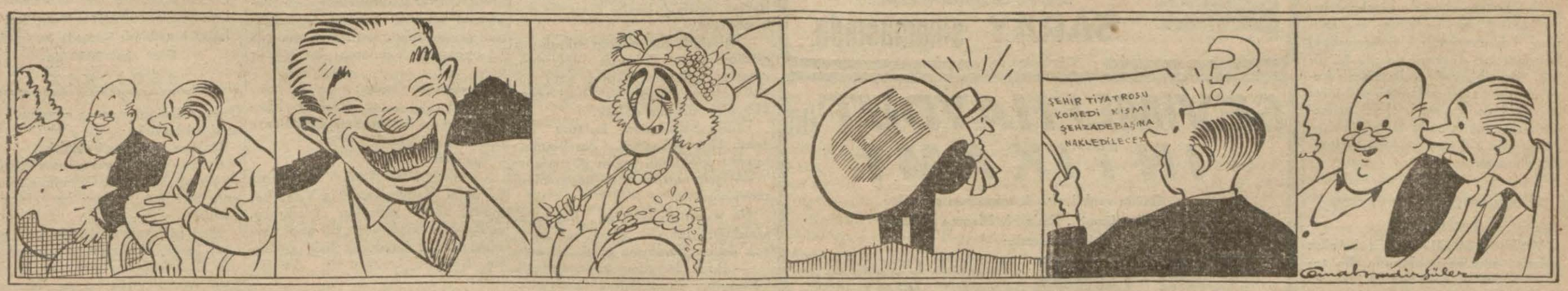

— Komedi tiyatrosunu Şehzadebaşına nakletmenin hikmetini pek anlıyamadım bay Amca...

... Eğer maksat İstanbul yakasını da biraz şenlendirmekse...

... Naşit orada bu işi pekâlâ başarıyor!..

... Yok, yersizlikse bir belediye müessesesinin kendi bölgesinde yersiz kalabileceğini aklım kesmez!..

... Şehzadebaşına gitmek kararı hakikaten yersizlik neticesi midir dersin?..

B. A. — Bilinmez, belki de sahnede tulûata fazla yer vermenin neticesidir!..

Bağ, bahçe ve ev ziraati

Karın ziraate tesiri

Kar en iyi gübredir. Fakat kar tamamiyle kalkıp toprağın fazla nemi gitmeden bir şey ekilmemelidir

Yurdun her tarafı karla örtülmüş bulunuyor. Bağ, bahçelerde, tarlalarda kar tamamile kalktıktan sonra bile yine uzunca bir müddet hiç bir iş görülemez. Tarlada, bahçelerde ancak toprağın fazla nemi gittikten sonra işler yeniden başlayabilir. Ağaçların dikimi, budanması da ayni suretle müsait havaların beklenmesine bırakılmak mecburiyeti vardır. Yalnız havanın sıcaklık derecesinin yükselmesi ekiliş ve dikim için kâfi değildir. Her ne çeşit toprak olursa olsun bağ, bahçe ve tarlanızın toprak sıcaklığının da yükselmesi lâzım gelir. Toprağın sıcaklığı havanın sıcaklığı ile mütenasip olmalıdır. Toprak içinin sıcaklığını incelemek üzere termometreler kullanılır. Toprağın sıcaklığı on dereceden yüksek olmadıkça tohum ekilmemelidir. Bu sıcaklık derecesi beşten aşağı düşerse ağaç veya fidan dikmek de doğru değildir. Bir çok yerlerde ve bilhassa etrafı açık ve soğuk rüzgârlara maruz bağ, bahçe ve tarlalarda ağaç ve fidanların tutmamasının sebeplerinden biri de budur.

Böyle yerlerde bir mecburiyet tesirile mutlaka ağaç ve fidan dikmek lâzım geliyorsa açılacak çukurların suyunu süzmüş olması ve köklerin üzerine gelecek toprağın dere kumu ile karıştırılması tavsiye olunur. Taze ve yanmamış gübre karıştırmak çok tehlikelidir. Fidanın köklerini yakar.

Şayet eski, çürümüş ve ıslak olmıyan beygir veya koyun gübresi varsa toprağa bir miktar karıştırmak faydalıdır. Çünkü çukurun içindeki toprağın bir kaç derece olsun sıcaklığını yükseltebilir.

Karın iki tesiri

Karların toprağa iki türlü tesiri vardır. Biri, toprağın üzerini örtmekle sıcaklığının kaybolmasına mâni olmasıdır. Bu sayede toprakta ekili bulunan mahsullerin yalnız; kökleri gelişir, büyür ve kuvvetlenir. Köklerin bu gelişmesi mahsulât kar ile örtülü bulunduğu müddetçe devam eder. Kar kalktıktan sonra, mahsulün ışığa, güneşe kavuşmasile gövde ve yaprakları gelişmeye başlar. Ekinler yükselir, gürbüzleşir. Bunun içindir ki, kar ekinin örtüsüdür derler. Kar örtüsü, bütün kışlık mahsulât için ayni faydayı temin eder.

Karın ikinci tesiri birinciden daha önemlidir. Çünkü kar en mükemel, en müvazeneli surette toprakların üzerine serpilen tabiî bir gübredir. Bu beyaz ve temiz gübre: Hayat fışkırıcı, toprağı yumuşatıcı ve kuvvetlendiricidir. Karla örtülü kalmış topraklar karlar eridikten sonra kendi kendilerine kabarır ve yumuşar. Kar, havanın terkibindeki azottan oldukça önemli bir kısım alarak toprağa getirir ve eridiği zaman azot toprağa karışır. Azot, nebatların canlılığı için en lüzumlu bir maddedir. Toprakta ne kadar fazla azot bulunursa, mahsullerin verimi de o nisbette fazlalaşır. Bundan dolayıdır ki, karlı yıllarda bereket olur. Kar, yağmurdan daha ziyade toprağa azot getiricidir. Hele lâpa lâpa yağarsa...

Bahçedeki karları kaldırmayınız

Karın ehemmiyetli olan bu tesirini daima göz önünde tutarak bu tabiî gübrenin ziyaa uğramamasına dikkat etmelidir.

Bahçelerdeki karları sokağa atmayınız. Bilâkis imkân bulursanız evinizin önünü temizlerken karları bahçenize yığınız. Bahçesi olanlar için kar yığınları gübre yığını vazifesini görecektir. Yalnız, bu yığınlar tarh ve işlenecek veya ekilip dikilecek yerlere, yahut ekili ve dikili olan kısımlarda yapılmalıdır. Bu kar yığınları ne kadar geç erirlerse o kadar iyidir. Bahçelerdeki kuyulara kar dökmek de çok iyi bir iştir. Suyu bahçede kullanılacak kuyulara ne kadar mümkün olabilirse kar doldurunuz. Bu karların erimesinden kuyunun suyu fazla bir artış göstermez. Fakat suya azot karıştırmış olursunuz.

***

Tohumluğu nereden bulmalı?

Yazlık mahsuller için tohumluk tedariki zamanı yaklaşıyor. Bu tohumlukların tedariki için ileride zorluk çekilebilir. Bu sene Adapazarı patateslerinde hastalık görüldüğü için bu cins patateslerden tohumluk almayınız.. Bursa patatesleri de rütubetli topraktan hoşlanan bir çeşittir. Bunu da İstanbul için tavsiye edemeyiz. Olsa olsa bu çeşit, Boğaziçinin ormanlık ve ağaçlıklı iç köylerindeki nemli yerler için muvafık gelebilir. Bahçelerinde patates yetiştirmek isteyen Anadolu, Adalar halkı ve şehirlilere daha ziyade Trabzon, Ordudan piyasamıza getirilmekte olan patateslerden seçip ayırmalıdır. Bu iki çeşit dahi iyidir. Gözleri iyi teşekkül etmiştir. Büyük olanları ikiye bölerek, küçüklerini tek tek dikerek kullanmalıdır.

Patatesler bu seneki kışın şiddetinden donmuş olabilirler. Patatesin donup donmadığını anlamak için bir kaç tanesini çakı ile soymalıdır. Eğer soyulan kabuğun altı kuru ise ve su sızdırmıyorsa donmuştur. Islaklık mevcut ve kolaylıkla dilimlenebilirse donmuş değildir.

Tohumluk fasulyeleri tohum satanlardan tedarik edebilirsiniz. Fakat bunların sattıkları tohumluk pahalıdır. Kilosunu 40 - 50 kuruştan aşağı alamazsınız. Daha iyisi fasulye tüccarlarından tedarik etmektir. Fasulyelerin en kolay ve masrafsız yetişeni yer fasulyesidir. Buna kır fasulyesi de derler. Anadoluda yetiştirilen fasulyelerin ekserisi yer fasulyesidir. Eğer mısır ekecekseniz o zaman mısıra sardırılmak üzere çalı fasulyelerinden her hangi birini kullanabilirsiniz. En iyi yer fasulyesi Dermason adı ile tanınmış olan çeşittir. Bunun bir de sarılan çeşidi vardır. Toptan satıcılardan kilosu 29 kuruşa kadar tedarik edilebilir.

Tohumluk nohudun en iyisi Çanakkale veya Bigada yetiştirilen İspanyol melezidir. Bu çeşidin taneleri büyük ve dolgundur. Tohumluğun böceklenmemiş olması şarttır. Bir kaç tane nohut almalı, kaynar suya bırakarak 1-2 saat sonra kırıp muayene etmeli, içinde siyah böcekler yoksa, tohumluk olarak satın almalıdır.

Mercimekte dahi böcek bulunabilir. Ayni suretle muayene ederek tohumluk ayırmalıdır. Mercimeklerin iri tanelerini seçmelidir.

Yerelması için hiç bir itinaya lüzum yoktur. Küçük veya büyük yumrular olduğu gibi dikileceği için tohumluk olarak hangisi olsa işe yarar. Yalnız tercihan küçüklerini kullanmalıdır. Küçüklerle daha geniş bir yerde yerelması yetiştirilmiş olur.

Turfandacılık hazırlıkları

Turfanda sebze yetiştirmek için şimdiden hazırlıklara başlanmalıdır. Turfanda yetiştirilecek sebzelerden en çok para edenler domates, hıyar, sakız kabağı, patlıcan, biberdir. Bu sebzelerin hemen hepsi Akdeniz bölgesinde iklimin müsaadesinden istifade edilerek yetiştirilir. Fakat bu sene oralarda dahi kış şiddetli olduğundan turfanda sebzelerin bozulduğuna da şüphe yoktur.

Bu itibarla bu sene İstanbul piyasasında Adana, Mersin, İzmir sebzeleri geniş bir boşluk bırakacaktır. Bu boşluğu İstanbulun turfanda yetiştiren bahçeleri doldurabilir. Bunun için turfanda sebze yetiştirmeğe her seneden daha ziyade önem verilmelidir. Hazırlıkları tamamlamak için de faaliyete geçmelidir.

Bazı bahçıvanlar yalnız sebze ticareti yapmak için fidan yetiştirirler. Buna sebep Akdeniz bölgesi mahsullerine rekabet edilememesi sebep olmuştur. Fakat bu sene durum tamamile tebeddüle uğramıştır. Ne yetiştirilirse para edecektir. Bilhassa Maltepe, Kartal bahçelerinde bu fırsattan istifade edilerek fazla miktarda turfanda sebze yetiştirilmesine gayret edilmelidir. Henüz vakit varken yastıkları hazırlamalı, tohumluğu temin etmelidir.

Bu sene yerli turfandalar hayli yüksek kıymetle satılacaktır. Hattâ imkân varsa, bahçelerde hiç boş yer kalmıyacak surette yaş ve kuruya bırakılacak sebzelerden bol bol yetiştirmelidir. Peltelik domates, kırmızı biber, kurutulmak için bamyaya geniş yer verilmelidir. Maltepe ve Kartalla Pendik, Tuzla, Yarımca, Gebze bahçelerinde patates yetiştirilmesine itina olunmalıdır.

Yarın akşam

SÜMER

Sinemasında

Feci ölümüne bütün dünyanın esef ettiği büyük ve sarışın Yıldız

Carole Lombard'ın

Ölümünden beş ay evvel bitirdiği ve tekmil filmlerinin en güzeli olup bütün dehayı san'atkâranesini göstermeğe muvaffak olduğu

Aşk Muharebesi

Filminde tekrar yaşayacaktır.
Yarın akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız.

Bugün: Beşiktaş GÜREL SİNEMASINDA
Mevsimin 2 güzel ve büyük Filmi...

HİNT AVCI ALAYI || GÜLLER ve DİKENLER

Bütün dünyanın mahbubu olan yegâne jönprömiyeri

TYRONE POWER'i
LINDA DARNELL
ile beraber çevirdiği
ZORONUN İŞARETİ
filminde bu perşembe akşamı
SARAY sinemasında
Göreceksiniz.

SEVİMLİ HAYDUT'un
İNTİKAMI
Bütün renkli olarak muazzam sahneler
Büyük bir Sergüzeşt... Eşsiz bir Macera Şaheseri
Baş rollerde:
HENRİ FONDA JACKİE COOPER HENRY HULL
Yakında İ P E K'te

Gördüklerim, duyduklarım

Boşadığını alıp pişman olan

Bugün de, bundan evvelki yazımdakinin taban tabana zıddını, eski dostlardan K. beyin macerasını okuyacaksınız. Kulakları çınlasın, herkese: (Size öğüdüm olsun, sakın boşadığınızı tekrar almayın. Ben o haltı etmiş, bin pişman olmuşlardanım) deyip durur.

Geçende, sebebini şöyle anlattı:

1913 yılı; gençlik, ergenlik çağlarım. Soy sopun hepsi de:

— Artık evlensene a çocuk; otuzunu bulursan çekiver kuyruğunu, imkânı yok bir daha evlenemezsin. Bak filâncaya, bak falancaya; çoluk çocuksuz ihtiyarladılar gitti.

Etrafın kulaklarını bükmüşler. Komşanımlar her akşam bizde, çeşit çeşit kız sağlık vermede. Ben:

— Hattâ fotoğrafa da kanaat etmem, gözümle görmeliyim!.. dedim mi, kadınların hepsinde öfke:

— Elâlem bakire, namuslu kızını elin erkeğine gösterir mi? Bizim kocalarımız, kardeşlerimiz, oğullarımız; senin baban, amcan, dayın karılarını görüp de mi aldılar? Kimleri görücü gönderdilerse tariflerine kanıp eyvallah dediler. Nikâhta keramet vardır. Allah yıldız barışıklığını derhal ihsan eder!..

Bu lâkırdılara bıyık altından güleduraym, seneler de geçip gidiyor. Düşündüm:

Kıyamete kadar bekâr yaşıyacak değilim, haydi bir an evvel çıksın aradan.

— Peki razı oldum, dedim, fakat alacağım kız evvelâ çok güzel, sonra kibar ve iffetli, ondan sonra münevver, musikiye âşina, Fransızca bilir ve kâfi derece alafranga olacak!...

Ahbaplardan Saraylanım hemen:

— İstediğinden âlâsı elimin altında, çantada keklik! diyerek açtı çeneyi:

Babası, eski vezirlerden bilmem ne paşanın oğlu imiş; Avrupada uzun zaman sefirliklerde bulunmuş, iki sene evvel vefat etmiş. Annesi de gene eski ricalden bilmem ne mollanın kızı... Biricik velâd; iffetine dünya âlem şahid; güzellğine gelince acaba İsatnbulda eline kim su dökebilir? Lepiska saçlar, mavi gözler, kar beyaz ten. Ya okuması, yazması, piyanosu, Frenkçesi...

Usulcacık, ağza bir parmak bal daha:

— Rahmetli sefir bey tutumluca olduğundan çok para bırakmış; bunların hepsi tabii kızına, karısına kalmış. Akbıyık'taki konakları Sultanahmed yangınında kapı kapamaca yandığı halde, gene şimdiki evlerine gir de gör: Hereke kumaşından döşemeler, tavana kadar aynalar, önlerinde gümüş şamdanlar, yerde Acem halıları...

Yumuşadım amma şart koştum:

— Fikrimden dönmem, görücü yollamağa yanaşmam. Hiç değilse sokakta, uzaktan olsun göreyim, hattâ mümknse konuşayım. Eski sıkı fıkılık geçti, şimdi hürriyet var.

Klavuz hatun:

— Anlaşıldı, bunun sonu çıkmıyacak; zira pek kapalı, pek kaçgöç taraftarı insanlardır. Maamafih münasip tarzda bir kere açarım, elçiye zeval yok!.. deyip gitti.

Ertesi sabah erkenden düştü. Güya ağız ararken, hanfendi fevkalâde kızmış: (Benim kızım satılık odalık değil, kimseye göstermem!- cevabını vermiş ve lâkin o sırada iki genç hanım misafir gelmiş. O cuma (Hilâli ahmer) in Gülhane parkındaki müsameresine gidecelkerini söylemişler. Tazeyi de beraber götürmeğe annesini razı etmişler:

Saraylanım sevincinden çırpınıyor:

— Gözün aydın, müradına ereceksin işte... Cuma günü gel parka; ben de yanlarında olacağım, gör mavişi!...

Parka gittim. Kapılara kadar mahşer. Muzikalar, ince sazlar, cimnastikler. Kadınlar tarafına yanaşabilirsen yanaş, yasak. Yalnız kolları işaretli teşrifatçı beyler oralarda dolaşabiliyor.

İçlerinde bir mektep arkadaşım gözüme ilişti. Yanıma çağırdım, meseleyi çıtlattım; (kolayı var) deyip koluma kırmızı aylı bezi taktı. Hanımlar arasına daldık.

Etrafa bakınırken kolumu biri çekti. Dönüp baktım, Saraylanım; muzika köşkünün sağını gösteriyor:

— İşte, baştan ikinci kanapedeki mavi çarşafh.

Ne yalan söyliyeyim, bayıldım. Umduğumdan çok güzel, çok zarif, çok üstün, Yanlarına gittik. Saraylı:

— Bu K. beyciğim yabancı değil, oğlumdur, öz evlâdımdan farksızdır. Şöyle edepli, böylç irfanlı bir gençtir!.. gibi filân falandan sonra Maviş de konuşmağa başladı.

Ağzında hep Almanca kelimeler... Haydarpaşadaki Alman mektebinden çıkmışmış... Kendimi gösterdim, benim de Fransızca bildiğimi anlatmam lâzım ya; ben de Fransız edebiyatından açar açmaz, bir girişsin ki:

Almanca tercümelerini okuduğundan, Fransız romancılarının çoğunu tanıdığını söyleyip isimlerini sayıyor:

Daudet, Tsola, Maupasant, Pavul Burget...

Alık alık bakıp duruyorum. Meğerse Daudet, Zola, Maupasant, Paul Bourget'den bahsediyormuş.

Lange beyin (Ertuğrul) bandosu konser vermede . Hep bildiğimiz (Carmen) operası çalınırken, yüz buruşturup:

— Georg Bizet'den hiç hoşlanmam. Nerede Rihard Vagner'deki derinlik?

Müzikteki behresine de pes dedim. Fazla kendini beğenmişliğine, caka satışına rağmen, kızı beğenmiştim. Güzelliği, çifte peçe ile altı arşından sarma çarşaf içindeki şıklığı her kusurunu bastırmıştı.

Uzatmıyalım, düğünümüz oldu; evlerine güvey girdim. Hakikaten piyanosu harikulâde, fakat Alman havalarından gayrısını çaldırabilirsen çaldır.

Karısının bildiği dili bilmemek ne fena şeymiş? Meselâ (Sprehmaschine), (Kraftwagner), (Kino- deyip dururken abdallaşıyorum. Bunların gramofon, otomobil, sinema demek olduğunu ne bileyim?

Olmıyacak, bir metod aldım; kafa kıra kıra Almancaya çalışmayı tutturdum. Nikâhta keramet olduğu doğru. Yavaş yavaş o da bana ısındı; bir aşk hayatı yaşamağa başladık.

O yaz Büyükadaya gittik. Ne arabayla tur, ne akşamları iskele, ne mehtapta merkeplerle gezinti, hiçbiri yok. Biz tenhalarda baş başa, avuç avuca.

Göze geldik. Karım süse, tuvalete düştü. Zırt zırt, yapayalnız Beyoğluna çıkamada, hava kararıncıya kadar dönmemede. Kıskanmak hakkım. Hiç aldırış etmiyor; annesi de kılıç kalkan.

Bir akşam, bir atışma arasında, ağzımdan (Boş ol!) lâfı çıktı; öfkeyle evden fırladım. Gururuma yedirip tekrar gitmedim. Ayrıldık.

Şaşın da kalın, sanki hazırda imiş, önden peylemiş gibi, çabucak bir doktorla evlendi. Beyninden vurulmuştan beterim; zira kadını çılgınca seviyorum.

Duramadım, Anadoluya gittim. Millî mücadelemizin başlangıcı onu ne aklıma getiriyor, ne de kimseye soruyorum. İstiklâl savaşı bitti, İstanbula geldim.

Saraylanım bize buyurdu. (Ey ne var, ne yok gezdiğin, dolaştığın diyarlarda?) diye giriştikten sonra gözü gözümün içinde:

— Mavişini unuttun mu?.. Ah şu erkekler, Mecnun bile Leylâsından geçmiş!...

Yanıma sokuldu:

— Alsana karıcığını!.. Cahilliğine uyup, senin gibi nimeti tepti amma son derece nâdim. Dünya derdi ona us pahası oldu. Şeytanın ayağını kır, aranızı buluvereyim!...

Eski sevgim kabardığı için boyun eğdim. Nikâhı tazeledik. Mahud refika bu sefer bizim eve geldi.

Ne değişmiş ya Rabbi!.. Şişmiş şişmiş, dubaya dönmüş. Kılığı kıyafeti de perişan...

Geçmiş günlerimizden açtım:

— Ne yaman Almancan vardı. Piyanoda sıvırya Alman havaları çalardın!

Bardak bardak su içerek, cevapta:

— Hepsi bir varmış, bir yokmuş. Doktor öldü öleli piyanoya parmak dokundurduğum var mı acaba?..

Gene soruyorum:

— Hani Büyük ada'nın Kumsalında, telgraf kablosunun çapalı lâvhasının altında, kıyıdan topladığımız şeytan minarelerile tek mi, çift mi oynardık. Yanılanın bir öpücüğüne...

O, düşüne düşüne:

— Hiç hatırıma gelmiyor. Merhum doktor böyle deli saçmalılara timarhanelik derdi.

Ben, bir daha:

— Bir gün de Adanın Palyambelos'unda, Yahya Kemal'in Viran bağında, koca yemişleri toplarken, çalıların arasında sıska bir kedi yavrusu çıkınca bayılacak hale gelmiştin. Kediden korkardın!.. der demez:

— Nuh yılından kalma lâkırdı, unutmuşum. Şimdi kedi değil, karşıma aslan, kaplan çıksa bana vız.

BRİÇ

Kontrakt briç

Meşhur eller
El No. 4

	♠ V 9 3 ♥ 8 5 2 ♦ A R 5 3 ♣ 10 8 5	
♠ 8 6 2 ♥ D V 10 9 ♦ 7 6 4 ♣ D 3 2	Şimal Garp Şark Cenup	♠ 7 5 ♥ R 7 4 ♦ D 10 8 2 ♣ R V 9 6
	♠ A R D 10 4 ♥ A 6 3 ♦ V 9 ♣ A 7 4	

Her iki taraf zonda
Kâğıdı veren: Cenup

Deklârasyon

Cenup	Garp	Şimal	Şark
1 ♠	Pas	2 ♦ (a)	Pas
3 ♠	Pas	4 ♠	Pas
Pas	Pas		

a) Ortağının pikini yükseltmeyip karolarını göstermektedir. Çünkü yükseltebilmek için söylenen kozdan elde AXX, RXX, DXX veya XXXX bulunmalıdır. (X işareti onludan aşağı kâğıdları gösterir). Halbuki elinde V 9 3 vardır. Binaenaleyh kâfi değildir.

Oyun

Kozcu: Cenup
Oyun: 4 pik

Garp körün damını çıktı. Cenup asla aldı. Üç el atu çekerek muhasım taraftaki kozları düşürdü. Kozun üçüncü levesine şark bir trefl verdi. Cenup müteakiben karo valesini oynadı, yerden boş verdi. Şark dam ile tuttu, kör çevirdi. Muhasım taraf körden iki leve aldıktan sonra bir trefl geldi. Cenup asla aldı ve elindeki son karoyu oynadı. Yer rua ile tuttu. Yerden karo asını çekerek elinden bir trefl kaçtı. Fakat son trefli de vermek mecburiyetinde kaldığından bir içeri girdi.

Kritik

Kör ası ile ilk leveyi alan kozcu, körden iki, trefiden iki leve kaybettiği takdirde oyunu çıkaramıyacağını ilk bakışta görür. Karolarda pas olmadığından oyun çıkarabilmek için yegâne çare eldeki karo valesine karşı yerden küçük bir karo oynıyarak karodan bir leve feda ederek ve bu suretle iki trefli kurtarmaktır.

Eğer karo damı şark tarafta ise bu tabiye muvaffak olur. Binaenaleyh kozcu ikinci levede pikin dörtlüsünü oynıyarak yerin dokuzlusuna geçer. Yerden karonun üçlüsünü elindeki vale dokuzluya doğru çeker. Şark bittabi karo damı ile leveyi tutar. Müteakiben muhasım taraf iki körlerini alır. Fakat bundan sonra ne gelirse gelsinler (ihtimal trefl gelinecektir) cenup elinden tutar. Karo valesini aldıktan sonra iki el daha atu çeker. İkincide elindeki onlu ile yerin valesine geçer. Muhasım tarafın da kozları düşmüş olur. Yerdeki karo ası ve ruası üzerine elindeki boş iki trefli kaçar ve böylece oyunu çıkarır.

Teşekkür

Ebedî ufulile bizi elemlere garkeden sevgili aile reisimiz sabık Selânik Maarif Müdürü Tokatlı

TAHİR RÜŞTÜ BAÇ

in gerek cenaze merasimine iştirak ve gerekse bizlere tahriren veya şifahen taziyede bulunmak suretile acılarımızı paylaşan muhterem zevata ve merhumun kriz anında hemen yardımına koşarak fennin bütün imkânlarını kullanmak suretile son nefesine kadar büyük bir dikkat ve ihtimamla kendisini kurtarmağa çalışan kıymetli profesör doktor Bay Nihad Reşad'a ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan içten gelen sonsuz teşekkürlerimizin iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Merhumun zevcesi Makbule Baç, hemşiresi Nimet Baç, çocukları Seniha Baç, İhsan Baç, Muhsin Baç.

ŞEHİR TİYATROSU Temsilleri
İstiklâl caddesi Komedi kısmında
Gece saat 20,30 da

İŞÇİ KIZ

Doktor öldükten sonra canımın kıymeti mi kaldı?

Doktor, moktor illallâh!...

O gece yemeği yer yemez ikimize de bir ağırlık çöktü. Dillerimiz tutuk, esne bire esne. Ayrı karyolalarda yattık.

Medenî kanun nerede ise çıkmak üzere. Boşanmalar güçleşmeden, boş kâğıdını masaya bırakıp gece yarısı evden kaçtım. Mavişinden de, dokorundan da, sağ selâmet yakarı halâs...

Sermed Muhtar Alus

Dev Aynası

Hocalar!

Yurdun her köşesinden, her seviyede ve her yaşta okuyucu elinden aldığımız mektuplara bakıyoruz, bin bir çeşit imlâ tarzı!... Kimi ağacı (c) ile bitiriyor, kimi (ç) ile. Kimi Mehmet'in sonuna (d) koyuyor, kimi (t).

Bu kargaşalığa nasıl bir düzen vermeli, diye düşünürken gazete sahifelerinde, yazı ve fikir dünyamızın en ünlü birkaç imzası gözümüze ilişiyor.

Mustafa Şekip Tunç, Şekip'in sonunu (b) ile, Tunç'un sonunu (c- ile bitiriyor. Hakkı Tarık Us majüskülsüz yazmak sevdasında!... İsmail Hakkı Baltacıoğlu, kırk yıllık İsmail'i İsmayıl'a çeviriyor.

Bir yazar arkadaşın geçenlerde «Ey Ankaralılar, İstanbullular! Hepiniz bütün Türkiyenin birer hocası olduğunuzu unutmayınız!» diye bağırdığını hatırlıyor ve düşünüyoruz:

Eğer hocalar — hem de profesörler — böyle yaparlarsa...

Rahmetli!

Dede ile Şakir ağanın isimleri etrafında başlıyan musiki münakaşasında taraflardan biri «Nerdesin sen gönlümün nazlı civanı nerdesin» şarkısının bestekârından «Rahmetli» diye bahsetmiş. Bu zatı yakından tanıyanlardan biri bestekârın ölü değil, sağ olduğunu haber veriyor.

Ba'sü bâdelmevte uğrayan bu bestekâr her kimse ömrü uzun olsun amma, böyle önemli bir sanat münakaşasına adı karıştırılan bir sanatkârın ölü veya diri olup olmadığını bilmemek bir münakaşacı için mühim bir eksikliktir.

Bununla beraber sanat dünyasından elini, eteğini çekmiş, verimi tükenmiş nice sağ sanatkâr tanırız ki adlarının başına birer «Rahmetli» eklemekte hiç bir mahzur yoktur!..

Paradoks!

Harp sonu sanat otoritelerinin çoğu, şöhretlerini tersine mantıkla, tersine görüşle kuvvetlendirdiler. Ve bu sanat ihtilâli ortaya bir kaç sanat anlamı çıkardı.

Bu mezhepler — Biraz geçikmekle beraber — bizim güzel sanatlar erbabı arasında da bir hayli mürit buldu.

Yalnız doktorluk, avukatlık, mühendislik... ilh gibi meslekler bu cereyanın dışında kaldılar. Onların görüş ve anlayışlarında bir terslik olmadığı, gene karaya kara, aka ak dedikleri görüldü.

Fakat nihayet — Bunca göğüs germelerine rağmen — onlar da içlerinden birini, Dr. Hafız Cemal'i, bu paradoks şeytanına kaptırmış bulunuyorlar!..

Gerçi sayın doktor, ne bir anlaşılmaz resimle, ne de nasır veya döner kebap hakkındaki mısraiyle, hattâ ne de Nurullah Ataç misali bir tenkidiyle herkesten ayrılmış değildir. Hayır, onda böyle bir ayrılış yok.

Yok amma herkesin kapuskasiyle dolmasını, bir de turşusunu bildiği mahut lâhananın binbir derde deva, (Mübarek) bir sebze olduğunu yaza yaza bitiremiyor!.. Handiyse ekmeği, şekeri, eti, yağı, sütü yasak edip millete yalnız lâhana yedirecek!..

Belki de lâhanadan iskarpin, lâhanadan elbise giydirecek, kitapları, gazeteleri lâhanaya bastırıp ortalığı Papirus devrine döndürecek!

Bu da fütürist bir görüş, bir paradoks değil midir?

İSTANBUL HAYATI

Kış yeniden taarruz etti

İnsan kütleleri üç yıldanberi durmadan biribirlerine saldırıp boğazlaşırken, bu sene tabiat de insanlara harp ilân etti. Kış, beşer gücünün yetişemiyeceği üslerinde hazırlığını yapıp fasılalı taarruzlarile yeryüzünü alt üst ediyor. Soğuğun sıfır altında elli dereceye indiği yerlerde, tabiatin görünmez sillelerile siper çukurlarına büzülen insan sürüleri, kanlı gözlerini biribirlerine çevirip homurdanmaktan başka çare bulamıyorlar.

Yıllardanberi kışları, sonbahar fırtınaları halinde geçirmeğe alışan İstanbul, bu yıl ânî baskınlar karşısında şaşalayıverdi. Sabahleyin kalkıp etrafı bembeyaz görünce, olağanüstü bir şeyle karşılaşmış gibi ürperiyoruz; sanki kar, haziran ayında yağıyormuş...

Geçen defa bütün şehir büyük bir kış imtihanı geçirmişti. On beş günlük bunaltıcı fırtınalardan kurtulup biraz rahatlayınca:

— Oh, dedik. Çok sıkıntı çektik amma, büyük bir ders aldık. Gelecek sene inşallah daha hazırlıklı bulunalım, kış bastırmadan tedbir alalım.

Meğer o imtihanda ikmale kalmışız. Fırtınalar fasıla verip bir müddet hava düzelince, geçen günleri unuttuk, kış ile sulh muahedesi imzalamış gibi emniyetle yaşamağa koyulduk. Fakat, o bizi unutmadı. Yirmi dört saat kırbaç vızıltılarile hepimizi sindirdikten sonra bir gece içinde baskın yaptı, her tarafı kara gömdü. Tramvaylar işliyebiliyor ve lâkin caddeler gene yürünemiyecek hale geldi. Başları kukuletalı, ağızları, burunları morarmış kadınların, tırtılları aşınmış, geçen seneden kalma lâstiklerin altına bez bağlamış, elleri bastonlu erkeklerin Babıâli yokuşundan inisleri görülecek manzara... Ne danslar, ne canbazlık tecrübeleri yapılıyor. Müvazeneyi kaybedip takla atanlar mı, kaldırım kenarlarındaki kar yığınlarının üzerine yan gelenler, boylu boyunca uzananlar mı istersiniz?

Yüksek semtlerde mahalle araları, kutup memlekelterini andırıyor. Karlar, buzlar arasında arabalar, hayvanlar yürüyemediği için birçok açıkgözler kızaklar yapmışlar. Sucular, gezgin satıcılar kızaklarla nakliyat yapıyorlar. Önlerinde birer Ren geyiği eksik. Hafifçe itmekle karlar üzerinde öyle bir kayıp gidişi var ki, insanın hemen koşup bir kenarına oturacağı geliyor.

Geçen fırtınalarda bir gün bizim mahalle kömürcüsüne uğramıştım, sordum:

— Odun, kömür satmıyor musunuz?..

Kaşlarını çattı, yerinden kımıldanmağa bile tenezzül etmeden, alaylı bir tavırla elini sallıyarak:

— Sen hec etrafına bahmıyon mu, bay gardaşım? dedi. Böyle havada odunu, komürü bulsam, gendim yaharım. Yol var mı ki, getüreyim?...

— Evvelki gün yoldan geçerken gözüm gene kömürcünün dükkânına kaydı. Ben ağız açmadan, adam o eski tavırla ve daha yüksek sesle homurdndı:

— Nafile bahma, bayım. Aradığını bulamazsın. Şimdi odun, kömür, mücevherden daha gıymetli. Her gün müşteriler elimi öpüyorlar emme, gaç para eder?.. Yoh ki satam.

Kenar mahallelerin birinden geçiyordum. Dört yanı teneke yamalı bir evin penceresinden telâşlı sesler yükseldi:

— Aaaa... Oduna bak. Vallahi odun işte... Nereden bulmuşlar acaba?...

— Haaa... Hem de halis meşe... Arkadaki torbada da kömür var, görüyor musun?..

Dokuz, on yaşlarında iki oğlan, daha irice üç kız çocuğu, bir genç, bir de yaşlı kadın çürük çerçeveli pencerenin önüne taplanmışlar, camın yüzündeki buzları tırnaklarile kazıyarak dışarıya bakıp biribirlerine gösteriyorlar... Döndüm, bir adamın iterek götürdüğü odun, kömür yüklü kızağı bende seyrettim. Sağlı sollu evlerin pencerelerinde de böyle birçok başlar peyda oluyor, ben kızağı sevrederken onlar da içindekine bakıyorlar. Gözlerinde, lokanta vitrinlerini seyre dalan çocukların ihtirası farkediliyor.

İnşallah bu kıştan aldığımız ders kâfi gelir, gelcek yaz daha tedbirli davranırız.

Cemal Refik

Pirî reisinin haritası hakkında bir konferans

Beyoğlu gazetesi sahib ve başmuharriri B. Primi tarafından 31 ikincikânun cumartesi akşamı Beyoğlunda Dante Alighieri merkezinde «Pirî reis haritasında İtalyan gemileri ve gemicileri» mevzulu bir konferans verilecektir. Konferansta bulunmak istiyenlerin Tepebaşında Meşrutiyet caddesinde 161 numarada Dante kütüphanesinden davetname alabilecekleri bildiriliyor.

Askerlik Bahisleri

Hafta harekâtının ehemmiyet ve mânaları

Yazan: *M. Şevki Yazman*

Şark cephesinde: Sovyetler bir buçuk aydır devam eden fasılasız saldırımlarının ilk mühim neticesini elde ettiler. Moskovaya en yakın Alman mevziini, Mojaisk'i düşürdüler ve bu cepheden Almanları bir miktar garba doğru sürdüler. Yanlarından taarruz suretile sivri vaziyette bırakılan bu mevkiin düşmesi mühimsenmiyecek bir şey değildir. Ancak hâlen Sovyetlerin bu mevziin 100 kilometre şarkındaki Wiazma'ya girdikleri resmen bildirilmediğine göre Sovyet saldırımının stratejik yarmalara müncer olacak kadar kuvvetli olmadığı görülüyor. Yahut Almanların Moskovaya karşı saldırımları nasıl kış yüzünden durmaya mecbur kaldıysa, Sovyet taarruzları da ayni sebepten inkişaf edemiyor demektir.

Esasen Sovyetlerin taarruzlarını cephenin hemen bütün imtidadınca devam ettirmeleri bunların her hangi bir mıntakada büyük kuvvet toplulukları yaparak operatif mahiyette işe girişmediklerine de bir delildir. Büyük hareketler büyük kuvvet toplulukları ister, bu ise bu kış zamanında pek mümkün görülmüyor. Çünkü harekât hemen yalnız demiryolları vasıtasiyle beslenebilir. Bunlar ise Rusyanın sathına göre pek kesif ve mebzul değildir. Yollardan ve motörlü vasıtalardan ise istifade edilemez. Onun için Rus harekâtını daha ziyade mevzii hareketler olarak adlandırmak doğru olur.

Böyle olmakla beraber Almanlar için güç ve arzuya şayan olmıyan vaziyetler hasıl olmuyor değildir. Bunlardan hafta içerisinde en mühimi Sovyetlerin İlmen gölü cenubunda Cholm şehrini ele geçirmeleridir. Bu şehir şimdi Wiazma hizalarında bulunduğunu tahmin ettiğimiz Alman mevzilerinin hayli gerisinde ve Alman mevzii içerisinde oldukça biçimsiz bir köşe teşkil eder vaziyettedir. Geçen hafta başında İlmen gölü şimalindeki Novgorod şehrini hedef tutan Sovyet taarruzu hafta sonunda bundan 120 kilometre cenuptaki bu şehri ele geçirmiştir. Anlaşılıyor ki Sovyetler çetin hareketler yaparak en mühim düğüm noktalarını ele geçiremiyeceklerini anlayınca biraz daha kolay hareketlerle ikinci, üçüncü derecedeki hedefleri ele geçirmeğe ve bu suretle Alman mevzilerini güç duruma sokmıya uğraşıyorlar. Fena hava şartları dolayısile ordusunu sükûna ulaştırmak isteyen ve karşı taarruzlardan sakınan Almanları bu suretle tacize devam ediyorlar. Bu taarruzların bütün kış devam edeceği anlaşılıyor. Fakat kati neticeler elde etmesi — şimdiye kadarki harekâta bakılırsa — şüpheli görünüyor.

Uzak doğuda: Japon genişleme ve saldırım harekâtı belki bidayette Japonların dahi tahmin etmedikleri bir genişlik kesbetti. Cenup cephe merkezinin hemen bütün sahilleri ve adaları (Sumatra müstesna) işgal olundu veya buralardaki Demokrat ordular muhasara altına alınarak hareketsiz bırakıldı. Bu denizin içinde biricik hâkim olarak Japonlar görünüyor. Şimdi saldırım bu denizin dışına taştı, Avustralyaya doğru istikamet aldı. Avustralyanın şimalindeki Yeni Gine adasına, bunun daha şarkındaki bir takım İngiliz adalarına çıkartmalar yapıldı. Sıranın Avustralyaya geleceği sarahatle anlaşılıyor. Bizzat Avustralyaya karşı yapılacak böyle bir hareketin de muvaffak olabileceğine en bâriz delil Avustralyanın gösterdiği telâştır. Daha bundan iki ay evvelisi bu çeşit bir Japon yayılmasını âdeta hayal olarak gören İngiliz ve Avustralyalılar bu adanın çıkarabileceği kuvvetleri Orta Şarka ve Singapura göndermişlerdi. Orta Şark çok uzaktır, buradan iade edilecek kuvvetlerin Avustralyanın müdafaasına iştirake vakit bulup bulamıyacakları dahi şüpheli, Singapura giden kuvvet ise Avustralyanın müdafaası için düşünülen mühim rolü oynayamıyacaktır. Zira Singapur artık bu sahaları koruyan, Japon filosunu Avustralyaya kadar sarkmaktan alıkoyan bir üs olmaktan çıkmıştır. Her şeyden evvel bu üste demir atması gereken saffiharp gemileri kalmamıştır. Bundan başka Malakanın Japonların eline geçmemesi bu boğaz, garptan gelecek yardımları dahi tehlikeye düşürmüştür.

Japonlar Malaka yarımadasını ele geçirip Singapura yaklaştıktan sonra şimdi de Çin ve Hindistan arasına girmek, yani milli Çin'i tecrit eylemek, Hindistanı ise tehdit altına almak için Birmanya istikametinde de saldırıma geçmişlerdir. Burada da ilerledikleri görülüyor. Hülâsa; Japonlar şimdilik kendilerinin dahi evvelden tasavvur edemiyecekleri kadar az mukavemetle karşılaşarak ve hattâ bazı sahalarda hiç bir mukavemet görmeden bütün Pasifik adalarına, Malaya yarımadasına ve Hindistana doğru mümkün olan süratle yayılıyorlar ve hayallerine getiremiyecekleri kaynakları ele geçiriyorlar. Bu sahada Demokratlar kendilerini ne vakit ve ne suretle gösterecekleridir? Şimdilik bir muamma olarak ortada duruyor.

Şimalî Afrikada: Rommel üstün İngiliz kuvvetleri karşısında Bingazinin cenubuna ve Agedabia'ya çekilmişti. İngilizler geçen hafta burayada taarruz edip Alman kuvvetlerini imhayı düşünüyorlardı. İngilizlerin hiç de ümit etmedikleri bir günde Almanlar burada bir ardcı kuvveti bırakarak daha garba çekildiler. Biz bunu İngilizlerin bu mevzideki hazırlıklarını boşa çıkarmak manevrası diye tavsif ettik. Filhakika İngilizler bu Alman ardcılarile çarpışarak ve bazı yerlerde Almanların tesis ettikleri mayn tarlalarına düşerek Rommel'in ikinci mevziinin karşısına geldiler. Anlaşılan burada da tekrar saldırım için hazırlığa başladılar. Geride depolar, benzin stokları meydana getiriyorlardı.

Şimdi birdenbire de garba doğru çekilmesi beklenirken Rommel'in tekrar şarka doğru harekete geçtiğini, on gün kadar evvelisi bıraktığı Agedabia'yı ele geçirdiği gibi daha da şarka uzanarak İngilizlerin depo ve üslerini tesis etmeleri muhtemel bazı yerleri işgal ettiğini bizzat İngilizler haber veriyorlar. Bu; bir taşla iki kuş vurmaktır. Evvelâ stokları bol olmadığı malûm bulunan Alman komutanı eline malzeme geçirecektir, sonra da cenupta ve çöl içerisinde bıraktığı İngiliz zırhlı kuvvetleri bu yüzden güç duruma düşerse onları da haklayarak tekrar Mısır hududuna varmıya uğraşacaktır. Vâkıa bu son şık yalnız zırhlı kuvvetlerle başarılmaz, piyade tümenleri de ister ve Alman komutanının elinde kâfi kuvvet bulunması da meşkûktür. Fakat şu var ki bu cesurca saldırış Rommel'i tekrar Mısır hududuna götürmese dahi İngilizlerin Trablusa ve Tunus hududuna varmak düşüncelerine uzunca müddet ve belki de bu seneki harekât mevsiminde sed çekerek bu sene de Mihver kuvvetlerini Şimalî Afrikada karındırmış olur. Bütün bunlar üstün kuvvete rağmen komutanlık sıfatının neler yaratabileceğine en bâriz misallerdir.

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR

Bir posta müvezziinin rekoru

Bir İtalyan posta müvezzi Trent havalisinde ardı arası kesilmeden 62 sene vazife görmüş ve bu esnada yaya olarak yüz bin kilometreden fazla yol yürümüştür. Şimdi 82 yaşında olan bu müvezzi, 1879 yılındanberi Ala ile Pilkante arasında her gün yürümüştür.

Müvezzilik vazifesine başladığı zaman Avusturya postası hizmetindeymiş. 1915 den sonra Ala kasabası İtalyanlar tarafından zaptedildiği zaman vazifesi, İtalyan posta idaresine geçmiştir. 1915 - 1918 arasındaki Umumi Harpte Ala kasabası havalisinde, bombardımana rağmen, yine postacılık vazifesine devam etmiştir.

Müvezzi sıhhatte olup vazifesinden ayrılmağı düşünmüyormuş.. Bu suretle iki rekor kırmaktadır. Biri, uzun yıllar vazifesinde sebat, ikincisi yaya yürümek rekoru.

Bir kaynananın vahşeti

Bulgar gazeteleri, Bulgaristanın Samokov kazasından Dospey köyünden Stoyka Nik. Ganeva isminde 60 yaşında bir kaynanın vahşetinden bahsediyorlar. Kaynana, gelinile bir türlü geçinemiyormuş. Halbuki oğlu karısını çok seviyormuş ve babasından hissesine düşen mirasının üçte birini karısının üzerine geçirmiş. Bunu duyan ve zaten gelinini kıskanan kaynana, gelinine ve oğluna kin bağlamış, bunlardan intikam almak için bir plân kurmuş. İşten dönen oğlile gelinine birer boğaça ikram ederek yedirmiş. Boğaçaya zehir koyduğundan oğlile gelini hastalanarak kusmuşlar. Fakat hâdise zabıtaya aksetmemesi için aile arasında örtbas edilmiş.

Fakat kaynana, bir türlü garezini yenememiş bu defa da oğlunun bir aylık kız çocuğu Elenkayı zehirliyerek öldürmeği kafasına koymuş ve çocuğa kimse görmeden Soda - Kaustik yedirmiştir. Zavallı çocuk kıvranarak acılar içinde ölmüş.

Mahkemede kaynana Stoyka Ganeva, suçunu inkâr ederek torununu öldürmediğini söylemişse de şahitler dinlendikten, çocuğun cesedinde yapılan otopsi neticesi anlaşıldıktan sonra suçunu itiraf etmiştir. Kadın müebbed kürek cezasına mahkûm edilmiştir.

Almanyada kaç radyo makinesi var?

Radyo alanlar, bilhassa harp yüzünden her memlekette çoğalıyor. Radyonun kültür ve ekonomi sahalarında da pek büyük hizmeti dokunduğundan hükûmetler, radyo cihazlarının tebaaları arasında daha fazla yayılması ve bunların ucuzca temini için azami kolaylık gösteriyorlar. Radyo makinelerinin çokluğu ile Almanya, Avrupada âdeta rekor kırmıştır.

Almanyanın 1933 e kadar eski arazisinde 4 milyon 560 bin radyo makinesi vardı. 1941 de bu yekûn 13 milyon 310 bine çıkmıştır. Protektorat denilen Çekoslovakya ve diğer yeni arazilerle beraber Almanyanın radyo abonemanları 16 milyon 200 bin olmuştur. Nisbet hesabile, Almanyada beher 100 aileye 63,4 radyo makinesi düşer. En çok radyo cihazı olan Desaue şehrinde nisbet 88,7 dir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Bismark Salomon, Yeni Gine adaları

Japonlar son günler zarfında Bismark, Salomon ve Yeni Gine adalarına asker çıkardılar. Buradan Avustralyaya taarruz etmeğe hazırlanıyorlar. Bismark adaları evvelce Almanyaya aitti. Umumi Harpten sonra Avustralya mandasına verilmişti. Yeni Ginenin şimalinde bulunan bu adaların başlıcaları yeni Britanya, Yeni Pomeranya, Yeni Meklenburg, Yeni Irlanda, Yeni Hanovra ve Amirallık adalarıdır. Nüfusu 250 bin kadardır. Bu adalar Avustralyaya 1200 mil mesafededir. Bu adaların merkezi Yeni Britanya adasındaki Rabaul şehridir. Adanın yerli ahalisi Malaydır.

Salomon adaları Yeni Ginenin şarkındadır. Mesahası 38,340 kilometre kadar, nüfusu 150 bin kadardır. Arazi dağlık ve volkaniktir. 1898 de İngiltere ve Almanya arasında taksim edilmişti. 1921 de Almanyaya ait olan adalar Avustralya mandasına verilmiştir. Merkezi Florida adasındaki Tulagi şehridir. Yerli ahali zencidir.

Yeni Gineye gelince, burası Avustralya ve Groenland'dan sonra dünyanın en büyük adasıdır. Mesahası 804,500 kilometre kara, nüfusu 650 bin kadardır. Yeni Gine Avustralyanın şimalinde ve buraya pek yakındır. Ada 1526 da keşfedilmiş olmakla beraber henüz içerileri tamamile bilinmiyor. Buralarda 4500-5000 metre yükseklikte dağlar vardır. Adanın yarısı Hollanda'nın, diğer yarısı İngilterenin'dir. Ahalisi Negritos denilen kısa boylu, yarı vahşi zencilerle Papous denilen diğer bir nevi zencilerdir.

AKŞAM SPOR

Sakarya koşusu

Dün yarım metre kara rağmen yapıldı

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından tertip edilen Sakarya kır koşusu dün sabah Şişli ile Tuğla harmanları arasında, yarım metre kara rağmen 32 atletin iştirakile yapılmıştır. İkinci sınıf atletler arasında yapılan 3500 metre koşuda Kurtuluştan Ksanakis 15,26 ile birinci, aynı klüpten Koço ikinci, Ortaköyden Ziya üçüncü olmuştur

Birinci sınıf atletler arasında yapılan 6500 metrelik koşuda da Yüce Ülkü lisesinden Eşref 25,23 ile birinci, Beşiktaştan Takfor ikinci, Feshaneden Hüseyin üçüncü olmuşlardır. Takim itibarile Feshane 12 sayı ile birinci, Atletik Yıldız 21 sayı ile ikinci olmuştur.

Beyoğluspor voleybol birinciliğini kazandı

Beyoğlu Halkevi tarafından tertip edilen voleybol maçlarının finali dün evin jimnastik salonunu dolduran büyük bir kalabalık önünde yapıldı ve finale kalan Mühendis mektebile Beyoğluspor takımları karşılaştılar.

Hakem Nailinin idare ettiği bu mühim maçın ilk setini Yüksek Mühendis 6-15 gibi açık bir sayı farkile kazandı. İkinci set çok heyecanlı oldu. Karşılıklı sayılar arasında bu seti Beyoğluspor 14-16 kazandı.

Galibi ve şampiyonu tayin edecek son sette heyecan son dereceyi buldu.

Taraftarların coşkun tezahürleri arasında geçen bu seti Beyoğluspor 13-15 kazanarak Beyoğlu Halkevi voleybol birinciliğini kazanan Beyoğkımı son iki sette nefes kifayetsizliği yüzünden beklenen oyununu gösteremedi.

Eminönü ile Beyoğlu Halkevleri voleybol birinciliğini kazanarak Beyoğluspor takımını tebrik ederiz.

Bisiklet serî müsabakaları

İstanbul bisiklet ajanlığı tarafından tertip edilen 942 yılı faaliyet programına nazaran seri bisiklet yarışlarına önümüzdeki ay başından itibaren başlanacaktır. Her hafta pazar günleri yapılacak olan bu müsabakalar beş haftada nihayet bulacaktır.

Atletizm ihtisas klübü

İstanbul Beden terbiyesi müdürlüğü tarafından açılması tekarrür eden atletizm ihtisas klübünün vilâyetçe olan muamelesi nihayetlenmek üzeredir. Bu muamele tekemmül edince klüp derhal faaliyete geçecektir.

Bazı kulüblerin forma renkleri değişti

Heyeti Vekile kararile birleştirilen klüplerde bazılarının forma renkleri Beden terbiyesi umum müdürlüğünce yeniden tesbit edilmiştir. Bu karara göre Beyoğluspor koyu lâcivert, Unkapanı lâcivert kırmızı, Taksim (Şişli - Güneş) açık mor, Kurtuluş koyu yeşil, Boğaziçi beyaz, Ortaköy açık pembe, Haliç yeşil lâcivert renklerini almıştır.

Diğer taraftan Galatasaray, Fenerbahçe, Vefa ve Galata gençler klüplerinin eski renklerini muhafaza etmelerine karar verilmiştir. Umum müdürlüğün bu kararı klüplere tebliğ olunmuştur. Birleştirilmemiş olan klüpler eski forma renklerini muhafaza edeceklerdir.

Liman spor klübü faaliyete geçiyor

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü tarafından teşkil edileceğini evvelce bildirmiş olduğumuz gençlik klübünün Münakalât Vekâleti ve Beden terbiyesi umum müdürlüğü tarafından muamelesi tasdik edilmiş ve Vekâlet tarafından bu yeni klübün adı (Liman spor) olarak kabul edilmiştir.

Yeni klüp yakında faaliyete geçecek ve en fazla su sporları ile meşgul olacaktır. Bu klüp için umum müdürlük binası dahilinde büyük bir idman salonu ile altı oda tefrik edilmiş ve icap eden malzemenin tedarikine başlanmıştır.

Dünkü eskrim müsabakısı

Dün Dağcılık klübünde yapılan eskrim müsabakalarının neticeleri:

Tecrübeliler: Flöre bayanlar: 1 — İffakat, 2 — Samiye, 3 — Leylâ; flöre erkekler: 1 — Rıza Arseven, Salâhaddin, Süha; Epe: 1 — Merih, 2 — Nejad, 3 — Halûk; Kılıç: 1 — Rıza Arseven, 2 — Osman, 3 — Nihad Balkan.

Tecrübesizler: Flöre: 1 — Hayri, 2 — Muhiddin, 3 — Muammer; Kılıç 1 — İbrahim, 2 — Kemal, 3 — Sacit.

Boks müsabakaları

Eminönü Halkevinin tertip ettiği ikinci boks teşvik müsabakaları dün gece Halkevinin spor salonunda büyük bir kalabalık huzurunda yapılmıştır.

Sinek siklette Halid Onara, hafif siklette İsmail Salâhaddine, Recep Bahadıra, Refet Yaşara, orta siklette Mehmed Çalıkavak Şerife galip gelmişlerdir. Tüy siklette Yakup Burhanettin, hafif siklette Kenan Azmi, Fethi - Mehmed Çelikel müsabakaları beraberlikle neticelenmiştir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Terbiyeli çocuk

İki kadın ayaklarını hızla yere vurarak iskarpinlerindeki karları silktiler. Önlerinde duran tramvayın kalabalık olmasına aldırış etmeyirek ilerlediler ve bindiler.

Sahanlıkta duranların arasından kendilerine yol açarak tramvay arabasının içine girdiler. Tutunacak birer sarı demir bulmşlardı. Maamafih hayatlarından memnundular. Ayakları yerden kesilmişti ya... Bu da bir nimetti...

Bir aralık tramvayda yer bulup oturanlar arasında genç bir adam dikkatlerine çarptı. Bu kırmızı yanaklı, açık renk gözlü bir delikanlı idi. Ve sanki yerinde rahat edemiyormuş gibi bir vaziyeti vardı. Halbukî şimdi onun tek kişilik iskemlesi herkesin gözüne âdeta bir cennet köşesi halinde görünüyordu. Buna rağmen genç adam kımıldanıyor, gözleri ile birini arıyormuş gibi kafasını sağa sola döndürüyordu.

Onun bu haline dikkat eden iki genç kadından Feriha arkadaşı Ayşenin kulağına eğildi ve fısıldadı:

— Bu adam yerini bir kadına vermek istiyor. Ben böyle tramvayda yer vermeğe hazırlanan mahçup delikanlıların tereddüdlü hallerinden anlarım. Âdeta yapacakları hareketten utanır gibi bir vaziyetleri vardır. Ayakta duran erkek yolcularımdan içlerinden: «Şuna da bak... İhtiyar bir erkek ayakta kalsa ona yer verir mi idi acaba?.. Fakat kadına iskemlesini nasıl canü gönülden terkediyor!..» gibi bir şey geçireceklerini sanarlar. Velhasıl bir kadına yerlerini mânasız bir utangaçlıkla verirler. Bu delikanlıda da o vaziyeti görüyorum... İşte, işte bak...»

Vakia şimdi al yanaklı delikanlı ayağa kalkmış, ayakta duranlara bakıyordu. İki kadın: «Acaba yerini bize mi verecek!..» diye hafif bir heyecan geçirdiler.

Lâkin genç adam onların yanındaki yaşlı bir kadına elliyle işaret ederek:

— Buyurunz... Siz oturunuz!..

Dedi ve yerini verdi. Feriha ile Ayşe vakia hafif bir hayal sukutuna uğramışlardı amma içlerinde bir memnuniyet hissi de uyanmıştı.

Çünkü ikisi de son derece şıklıklarına, tuvaletlerine düşkün olmalarına, yüzlerine, cildlerine pek itina etmelerine rağmen kırkını çoktan geçmiş, ellisine merdiven dayamış kadınlardı. Evet, hâlâ güzeldiler, yaşlarını katiyen göstermiyorlardı. Al yanaklı delikanlının kendilerine yer vermeyip de, yanlarındaki yaşlı kadını seçmesi onların hâlâ genç olduğuna bir işaret değilmi idi? Bunun için Ayşe memnun bakışlarla arkadaşına:

— Aferin... Şu delikanlının hareketini pek beğendim... Başkası olsaydı genç kadınlara yer verirdi. Bu ihtiyarları tercih ediyor.

Feriha da arkadaşının fikrinde idi:

— Evet... Terbiyeli insan ne de olsa başkadır... İnsan yaşlılara lâzım gelen hürmeti göstermeli..

O günden sonra al yanaklı delikanlıyı sık sık tramvayda görüyorlardı. Hakikaten o hep yaşlı kadınlara yerini veriyordu. O kadar ki Feriha ile Ayşe onun ismini: «İhtiyar kadınlara yer veren delikanlı», «terbiyeli çocuk» koymuşlardı.

Arkadaşlarına bu al yanaklı delikanlıdan bahsederken daima bu tabirleri kullanıyorlardı! İhtiyar kadınlara yer veren delikanlı, terbiyeli çocuk!..

Âdeta Ayşe ile Ferihanın tanıdıkları arasında: «İhtiyar kadınlara yer veren delikanlı» ehemmiyetli bir şöhret kazanmıştı... «Terbiyeli çocuk» u herkes hiç değilse kulaktan tanıyordu. Yahut bizzat kendisini görmüştü.

***

Bu hâdisenin üzerinden epey zaman geçti. Feriha uzun bir seyahate çıkmış, harp başlamadan biraz evvel memlekete dönmüştü. Evvelki gün Taksimde, saatin hemen altında arkadaşı Muallâ ile beraber tramvay bekliyordu. Muallâ genç ve çok güzel bir kadındı.

İki kadın ilk gelen tramvaya binmişlerdi. Feriha kalabalık arasında senelerdenberi görmediği al yanaklı delikanlıyı farketti. Yavaşça Muallâyı dürttü. Ve fısıldadı:

— İşte o!..

Muallâ birdenbire anlamamıştı Sordu:

— Kim?..

— Canım her zaman bahsederiz ya... İhtiyar kadınlara yer veren delikanlı!..

Muallâ büyük bir alâka gösterdi:

— Hangisi? Hangisi?., Şunu görmek isterdim.. pek merak ettim.

— İşte... Kenardaki tek kişilik iskemlede oturan al yanaklı genç adam...

Muallâ gülümsedi:

— Gördüm, gördüm... İyi bir insan yüzü var... Terbiyeli bir çocuk olduğu âdeta halinden belli...

— A... Çok terbiyelidir.

Al yanaklı delikanlı şimdi gözlerini o tarafa dikmişti. Bilhassa çok genç ve güzel bir kadın olan. Muallâya gözlerini dikmişti. Ondan sonra bakışları Muallânın yanındaki başka bir kadına çevrildi. O daha alımlı, gayet cazibeli bir genç kızdı...

Al yanaklı delikanlı eskiden olduğu gibi yerinde kımıldamağa başladı. Muhakkak ki gene yerini birisine vermek istiyordu. Hattâ adamın bu niyetini ilerideki bir genç kadın da farketmişti. Verilecek yere oturmağa hazırlanıyordu.

Nihayet delikanlı ayağa kalktı. Boşalacak yeri peyliyen genç kadın ümidle ilerledi. Fakat al yanaklı adam doğrudan doğruya Ferihaya işaret ederek:

— Buyurunuz, dedi, siz oturunuz.. Siz!.

Feriha sanki beyninden vurulmuşa dönmüştü. Al yanaklı delikanlıya ters ters:

— Teşekkür ederim... dedi, ben ayakta dururum...

Fakat genç adam ısrar ediyordu:

— Rica ederim... Buyurunuz...

Diyerek onun önünde yol açtı... Artık boş yeri reddetmek pek mânasız bir şey olurdu. Oraya oturmağa niyetlenen genç ve güzel kadın fena halde hayal sukutuna uğramıştı.

Feriha ise kendisine verilen yere âdeta büyük bir hiddet içinde oturdu. Ve bu esnda dudakları arasından bir kelime süzüldü:

— Terbiyesiz!..

Muallâ biraz patavatsızdı. Ferihanın kulağına eğildi:

— Bu mu?. O bahsettiğin delikanlı bu mu?.. İhtiyarlara yer veren?.. dedi..

Feriha cevap verdi:

— Ne münasebet?. Bu değil!.. O çok terbiyeli bir çocuktu!..

Hikmet Feridun Es

AKŞAM

Abone bedeli

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	»

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681
Müdür: 20497

Muharrem 8 — Kasım 80

S.	İm.	Gü.	Öğ.	İki.	Ak.	Yat.
E.	12,19	2,00	7,10	9,45	12,00	1,35
Va.	5,33	7,16	12,26	15,02	17,17	18,52

İdarehane Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Belçika kralının yeni ve genç zevcesi

Kral yeni zevcesini 4 sene evvel görerek çok beğenmiş ve mağlûbiyetten sonra evlenmiştir

Belçika kralı Leopold'ün, eski Belçika nazırlarından Baels'in kızı Mary Liliane ile evlendiği geçenlerde ajanslar tarafından bildirilmişti. Leopold, evvelce İsveç kralının kızı prenses Astride ile evlenmişti. Bir gün kraliçe Astrid ile İsviçrede Cenevre gölü kenarında otomobille gezerken, otomobilleri fazla süratten kapaklanmış ve bu kaza neticesinde zavallı kraliçe, kafatası patlıyarak ölmüştü.

Kral Leopold, zevcesini böyle feci bir surette kaybettikten sonra üç çocuğile beraber, sarayına çekilmiş, kendisine, muhtelif Avrupa prenseslerinden birile evlenmek için yapılmış olan birçok teklifleri reddetmişti. Leopold'ün, zevcesinin hatırasına hürmeten artık bir daha evlenmiyeceği zannedilirken, harp esiri vaziyetinde bulunduğu bir anda, böyle birdenbire, hem de damarlarında kral kanı taşımıyan bir kızla evlenmesi alâka uyandırmıştır.

Fransada çıkan Sept Jours mecmuası, bu evlenme hakkında şu meraklı malûmatı veriyor:

1938 senesinde Ostende'da büyük at yarışlarının yapıldığı bir gündü. Koşular bitmiş, seyirciler dağılmağa başlamışlardı. Yakışıklı ve sporcu bir zat olan kral Leopold locasından fırladı. Maiyetinde birkaç kişi bulunuyordu. Kralın geçtiğini gören halk, kendisine yol vermek için kenara çekildiler.

Kral, biraz yürüdükten sonra saçları ağarmağa başlamış, mahzun bakışlı bir kadının önünde durdu. Bu orta yaşlı kadının yanında beyaz krepten sade bir elbise giymiş genç ve güzel kızı duruyordu. Kral, yaşlı madamın önünde hürmetle eğilerek:

— Muhterem bayan, kızınıza hürmetlerimi sunmama müsaade edermisiniz? diye sordu. Genç kızın önünde derin bir reverans yaptı ve hayranlık ifade eden birkaç kelime mırıldandı. Genç kız, heyecandan titriyerek, kralın bu litifatlarına mukabele etti.

Kral Leopold'ün görüştüğü kız, son zamanlarda evlendiği bildirilen matmazel Liliane Baels idi.

Demek kral Leopold, müstakbel zevcesile, bundan dört sene evvel tanışmıştı. Belçika kralının ikinci zevcesi de kendisi gibi sportmendir. 1936 senesinde, kış sporlarında düşerek yaralanmış, babası, iyileştikten sonra kendisini ecnebi memleketlerde uzun bir nekahet seyahatine göndermişti. Genç kız, bu uzun seyahatten dönüşünde, ailesi, kendisini 1938 senesinde Ostende şehrinde yapılan büyük at koşularına götürmüşlerdi. Kral Leopold, genç kızı ilk defa olarak burada görmüş, cazibesine meftun kalarak kendisile tanışmak istemiş ve doğrudan doğruya yukarıda yazdığımız veçhile, annesine baş vurarak kendisini prezante etmiştir.

Kral, bu ilk tanışmadan sonra genç kızı birçok defalar daha görmüş, kendisile görüşmeleri sıklaştıkça, genç kızın güzelliğine, cazibesine ve zekâsına hayranlığı birkat daha artmış ve onunla golf oyanmağa başlamıştır.

Belçika kralının yeni zevcesi prenses Rethy

Bu sırada Belçikanın mağlûbiyet günleri gelip çatmış, eski nazır, yedi çocuğu v karısile beraber Fransada Biarritz'e gitmiş, mütarekenin akdinden sonra tekrar Belçikaya dönmüştür.

Kral Leopold, bu iftirak esnasında genç kızı sevdiğini anlamış, Bu sırrı Maline başpiskoposu kardinal Van Rey'e açmış ve kardinalin ısrarı üzerine onunla evlenmeğe karar vermiştir. Kardinal, Baels'i ziyaret ederek, kralın, kızile evlenmek istediğini söyleyince, eski nazır:

— Evvelâ ailemle görüşeyim, cevabını vermiştir.

Matmazel Liliane, kralın kendisile evlenmek istediğini öğrenince, sevincinden ağlıyarak, babasının kucağına atılmıştır. Bundan sonra evlenme merasimi yapılmıştır. Bu merasimde kral Leopold'ün annesi kraliçe Elizabet de hazır bulunmuştur.

Kral, zevcesine, kraliçe değil, prenses Rethy ünvanını vermiştir. Kral sabahları, büyük eserini yazmakla meşgul iken karısı prenses Rethy de saray işlerine bakmaktadır.

Kral Leopold, yeni zevcesile Brüksel civarında Lacken şatosunda oturmaktadır. Kral Leopold 40, zevcesi 25 yaşındadır. Prenses uzun boylu, uzun siyah saçlı, siyah gözlü, ince vücutludur. Boyu 1,70, kilosu 58 dir.

Ev, Apartıman kiralamak için

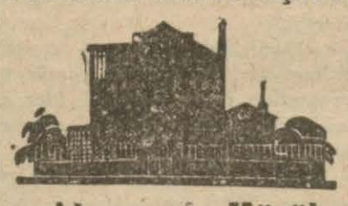

«Akşam» in Küçük İlânları en süratli ve en ucuz vasıtadır.

SİNGAPUR KORSANLARI

Tefrika No. 17 — Yazan: **İSKENDER F. SERTELLİ**

Ertesi sabah yıldızlar sönerken

Takako o gece uyku uyuyamadı; sabahı güç buldu.. erkenden kalktı, ve güvertede ilk rasladığı Ti - Pi'ye sordu:

— Hamdun iyileşti mi?

Korsan gözlerini süzerek gülü:

— Neye soruyorsun, Takako? Gemide bir korsan eksilirse, babanın işleri altüst olarak sanıyorsun?

Korsanın kızı bu sözlerden şüpheye düştü:

— Bir şey anlıyamadım, Ti - Pi., ne demek istiyorsun?

— Şunu demek istiyorum ki, Hamdun ölse de kalsa da bundan sana ne?

— Merak ettim. Acaba şu vahşi adam bizi aldattı mı, yoksa yaptığı ilâçlar (karasinek sıtması) nı önliyebilecek mi?

— Köşing vahşileri dağda kaldıkça çok iyi insanlardır. Sözlerine inanılır.. fakat şehre inince ahlâkları çabuk bozuluyor., bu da o kabildendir. Yaptığı ilâcın Hamduna şifa vereceğini sanmıyorum.

Takako, Filipinli korsanla konuşurken gökteki yıldızlar yavaş yavaş sönerek kayboluyor ve yüksek kayaların üstüne kızıl gölgeler düşüyordu.

Ti - Pi korsanın kızına sordu:

— Kava - Mura Hamdunun iyileşmesini istemiyor, değil mi?

Takako birdenbire şaşırdı:

— Böyle bir şeyden haberim yok.. kim uydurdu bunu?

— Ben, etrafımda olup bitenleri çabuk öğrenirim, Takako! Ben her şeyi biliyorum.

— Ne demek istiyorsun?

— Hamdun ölmiyecek.. dirilecek. Ve Kava - Mura hiddetinden çatlıyacak.

Takako zorla kendini tutarak

— Fakat, dedi, Kava - Mura senin zannettiğin kadar kötü ruhlu bir adam değildir: O, deniz arkadaşlarını çok sever ve hiç kimseye fenalık yapmayı düşünmez.

— Eline fırsat geçmez de onun için düşünmez gibi görünüyor. Hele bir fırsat geçsin.. ilkönce gemi direğine Hamdunla beni asacaktır.

— Çok yanlış düşünüyorsun, Ti-Pi! O elini kaybettiği gündenberi çok muztariptir. Fakat, bu ıztırabı yalnız o duyuyor.

Ti - Pi mânalı bir gülüşle:

— Bir de sen duyuyorsun! dedi.

Takakonun canı sıkıldı

— Sen yalnız onun hakkında değil, benim hakkımda da fena şeyler düşündüğünü anlatmak istiyorsun!

— Şüphesiz.. boşyere çene yarıştırmıyorum ya?!

— O halde sen çok kötü yürekli bir adamsın!

— Ne sandım ya? Benim gibi bütün ömrü korsanlıkla denizlerde geçen bir adamın yüreği nasıl temiz olabilir? Ben her esen rüzgârdan nem kapan, herkesten ve her şeyden şüphe eden bir insanım. Sana gelince, bir kır çiçeği kadar saf ve temizsin, Takako! Lâkin bu temizlik neye yarar? Bir çamur deryası içine düşen güzel bir inci kadar saf ve temizsin sen!...

Takako hayretle korsanın yüzüne baktı:

— Ben ise, hakkımda çok fena şeyler düşündüğünü sanıyordum. Halbuki sen beni yüzüme karşı övüyorsun!

— Sen çok saf ve güzel bir kızsın, Takako! Fakat bizim içimizde kaldıkça, senin yüzünden bu gemide çok kan dökülecek.. çok döğüşler olacak.

— Ben kimseye kalbimi vermezsem?...

— Keşke versen.. ve çarçabuk içimizden biriyle evlensen; o zaman ortada hiç bir dava ve çekememezlik kalmazdı. Zira biz korsanların belki hiç bir meziyetimiz yoktur; lâkin arkadaş karısına yangözle bakmayız.. ve bakanın gözünü çıkarırız.

Takako yürüdü..

Ve bu tehlikeli bahis üzerinde fazla durmak istemedi.

Şu konuşmadan anlaşılıyordu ki, Takakoda Ti-Pi'nin gözü vardı.

Korsanın kızı, Ti-Pi'den çekindiği için, Hamdunun yattığı yere kadar gidememişti. Yelkencilerden bir ikisine:

— Hamdun iyileşti mi?

Diye sordu.. menfi cevap aldı. Hattâ bunlardan birisinin:

— Bu melâi aygırı az zamanda kendini ne çabuk bizim prensese sevdirmiş?!

Diye homurdanarak geçtiğini gördü.

Bu sözler de korsanın kızını incitmişti.

Takako gerçekten o dakikaya kadar hiç kimseye gönlünü vermiş değildi. Kava - Murayı uzun yıllardanberi tanıyordu. Bu tanışıklık, genç kızın kalbinde belki de yarı sevgi halinde bir iz bırakmıştı. Fakat, Takako babasına: «Seferde hiç kimseye gönül vermiyeceğim. Bir erkek gibi yaşıyacağım!» diye söz vermişti. Korsanın kızı bu sözü bir gün bile unutmuyordu.

Bu sebeple Takako kolay kolay birini sevemezdi.

Günün birinde Tokyolu bir ihtiyar kadın ona: «Sevmek ve sevmemek insanın kendi elinde değildir.» demişti. Takako bu sözü de unutmuyordu.

O sabah demek ki boşyere erkenden kalkmıştı.

Ti - Pi ona Hamdun hakkında neden müsbet bir şey söylememişti?

Yoksa Ti-Pi de mi Takakoyu seviyordu?

***

Köşing körfezinden nasıl ayrıldılar?

Güneş yeni doğuyordu.

Takako birdenbire, güverteden denize bakarken, ambarda hapsedilen vahşinin bir kayıkla sahile doğru gittiğini gördü.

Yamadanın bu vahşiyi serbes bırakmasının mânası şu idi: Hamdun iyileşmiş.., Demek ki Köşingli vahşi yalan söylememişti.

İyi amma, Hamdundan hâlâ bir ses yoktu.

Bu sırada Takako babasının gür sesini duydu:

— Haydi.. herkes iş başına, yola çıkıyoruz!...

Ti - Pi kendi kendine

— Yamadanın sesi geminin bir başından öte başına kadar duyuluyor. Tıpkı Cohor (1) lu muganniler gibi.. yaman sesi var bu adamın.

Diye konuşuyordu. Köşing körfezinden ayrılırken, limandaki yerli balıkçı kayıklarından bir takım boğuk sesler yükseldi:

(Arkası var)

(1) «Djohor = Cohor» Malaka şibhiceziresinin cenubunda Singapura yakın (otomobil ile iki saatlik mesafede) bir küçük müslüman şehridir. Burası vaktiyle oldukça kuvvetli bir islâm devletinin merkezi idi. 1870 e kadar Portekizlilerin, daha sonra İngilizlerin nüfuz ve tesiri altında kuvvetten düşerek eski mamuriyet ve ehemmiyetini kaybetmişti. İngilizler buraya «Singapurun kara kapısı» derler. Japonlar şimdi bu kapıyı tutarak, Singapuru karadan tehdid ve tazyika başlamışlardır. (Cohor, Abadanlık devrinde çok kalabalık ve çok neşeli bir şehirdi. Cohor sultanı sarayına güzel sesli muganniler toplamıştı. Bundan kinaye olarak. Malaka sahillerinde hâlâ denizciler arasında güzel sesli bir bahriyeliye: — Sen de mi Cohorlusun? — diye takılmak bir âdettir. Malakanın meşhur kauçuk ormanları Cohorun şimalinden başlıyarak Kira berzahına kadar uzanır. İngiliz kauçuk sanayiinin yüzde yetmişi bu havaliden temin edilirdi.)

EY KADER!

Aşk ve macera romanı

Tefrika No. 151 — Nakleden: **(Vâ - Nû)**

Rüsuhi, bir gün evvel Galibeye Marmarada Bostanadanın tabiî güzelliklerini anlata anlata bitiremmiş, gülerek ilâve etmişti:

— Yapacağımız gezintinin masrafı bendendir ha, bilirsiniz ya, ben Karun gibi zengin oldum.

Filhakika Rüsuhi, iki komşusuna mükellef bir ziyafet çekmeğe karar vermiş, bu eğlentinin kendisine kaça malolacağını hesap etmişti. Rüsuhi, Meliha ile Galibeyi o gün şahane gezdirecekti; kalbinde bitmez, tükenmez bir saadet ve ferahlık hissediyordu.

Tam saat dokuzda tekrar yukarı çıktı. Bu defa kapıyı açık buldu. Meliha ile Galibe en şık elbiselerini giymişlerdi. Meliha, Cevdetin, seviştikleri zamanlarda kendisine almış olduğu ufak tefek süsleri hemşiresile beraber takmış, takıştırmıştı.

İki hemşire o kadar güzelleşmişlerdi ki, Rüsuhi onları görür görmez, hayret ve takdirini beyandan kendisini menedemedi. Üç arkadaş, gülüşerek, şakalaşarak sokağa çıktılar; Akaretlerden aşağı Beşiktaşa indiler. Rüsuhi, bir lâstikli arabaya iki misafirini bindirdi ve arabacıya, Kadıköy iskelesine çek, emrini verdi. Bir çeyrek saat sonra Araba Galataya varmıştı. Üçü de Haydarpaşa vapuruna bindiler. Vapur Haydarpaşaya yanaştığı zaman, trenin hareketine daha 45 dakika vardı. Rüsuhi, iki hemşireyi Gar lokantasına götürdü ve mükellef bir kahvaltı ısmarladı. Kahvaltıdan sonra banliyö trenine bindiler ve saat on birde Pendiğe vardılar; buradan bir sandala atlıyarak Bostanadaya gittiler. Marmaranın bu şirin adasına öğle vakti vasıl oldular. Adadaki gazinoyu işleten Lâtif çavuş, misafirlerini iskelede bekliyordu. Rüsuhi, iki misafirile beraber o pazar günü, adaya gideceğini ona haber vermişti. Lâtif çavuş, eski efendisinin oğlu ile iki genç kızı taşıyan kayığın iskeleye yaklaşmakta olduğunu görünce, uzaktan:

— Safa geldin paşa... diye bağırmak üzere iken, delikanlının hüviyetini gizlemekte bulunduğunu hatırlıyarak:

— Safa geldiniz, Rüsuhi bey; diye haykırdı; sonra Rüsuhinin yanındaki iki genç kıza işaret ederek:

— Bunlar, hanım komşularınız mı? diye sordu.

Rüsuhi gülerek cevap verdi:

— Evet, aziz dostum!

Lâtif çavuş, genç kızların hal ve tavrını fevkalâde beğenmişti:

— Küçük hanımlar, adamızın güzel havasından istifade edecekler ve pek eğlenceli bir gün geçirecekler, dedi, bugün fazla kalabalığımız da yoktur. Sizin için hususî bir yer hazırladım.

Meliha ile Galibe, adanın güzelliğine, yemyeşil tepelerine hayran hayran bakıyorlardı. Zavallılar, Erenköyündeki pansiyondan çıkalrdanberi yeşilliğe, açık ve saf havaya hasret kalmışlardı. Kendilerini bilelidenberi böyle uzun bir gezintiye çıktıklarını hatırlamıyorlardı. Ömürleri Beşiktaşın üora bir mahallesindeki evlerile Melihanın çalıştığı müessese arasında mekik dokumaktan ibaret kalmıştı. Önde yürüyen ve kendilerine yol gösteren Lâtif çavuş ve Rüsuhiyi takiben, adanın Marmaraya nazır yüksek bir sırtında inşa edilmiş olan gazinoya yürüyorlardı..

Rüsuhi, iki kız kardeşin biraz geride kalmış olmasından istifade ederek, yavaş bir sesle çavuşa sordu:

— Yeni bir haber var mı?

— Var, paşazadem.

— Rica ederim, paşazade demeyiniz de, sade Mehmed Rüsuhi deyiniz.

— Misafirleriniz, geride kaldıkları için sözlerimizi işitmiyorlar. Esasen pek yakında size alenen eski ünvanımızla hitap edeceğimden eminim.

— Bunlar, masaldır, çavuşçuğum!

— Görürsünüz efendim; masal değil, hakikatten bahsediyorum.

— Dediğin şey nasıl olacak?

— Cevdet bey işe dört elle sarılmıştır.

— Acaba muvaffak olacak mı?

— Niçin muvaffak olmasın?

— İnşallah dediğin gibi olur.

Lâtif çavuş büyük bir emniyetle ilâve etti:

— Hem de dediğim şey, ümid ve tahmininizden daha çabuk olacak.

— Bir şeyler mi biliyorsun?

— Evet!

— Bildiklerin bari mühim şeyler mi?

— Öyle zanediyorum. Takip edilecek bir ip ucu bulduk. İşte bu izi takip ediyoruz. Bugün size fazla bir şey söyliyemem. Yalnız vaziyeti size bir cümle ile hulâsa edebilirim.

— Çabuk söyle.

— Cevdet beyin dediği gibi, ümid kesmeyiniz.

— Bu kadar kâfi. Meselenin takibini sana havale ve emanet ediyorum. Bugün yanımdaki çocuklarla meşgul olalım, olmaz mı?

Gazinoya varmışlardı. Lâtif çavuş, dediği gibi, Rüsuhi ile iki misafirine gazinonun en güzel bir yerinde, mükemmel bir masa hazırlamıştı.

Yemekler, ada sahilinde avlanmış en nadide mercan, barbunya balıklarından yapılmıştı. Masanın ortasında büyük bir kayık tabağı içinde nefis bir istakoz salatası, soğuk etler duruyordu.

Buz kovaları içinde bira ve muhtelif cins şarap şişeleri soğuyordu. Yemek neşe içinde geçti. Galibenin sevincine payan yoktu. Bir aralık Rüsuhi, Galibeyi yanına alarak küçük adada bir tura çıktılar. Meliha yerinden bile kımıldamamış, düşüncelerine dalmıştı. Genç kızın, bu kederli hali, durgunluğu Lâtif çavuşun nazarı dikkatini celbetti Genç kızı neşelendirmek için söze başladı:

— Meliha hanım, adamızı nasıl buldunuz, mevkini beğendiniz mi?

Meliha, derin bir uykudan uyanmış gibi silkindi:

— Yer çok nefis, manzara harikulâdedir. Burası, doğrusu Cennet gibi bir yer. İstanbulda bu kadar güzel ve şirin bir yer görmedim.

Genç kızın bu cevabı Lâtif çavuşun merakını kamçılıyarak sordu:

— Siz İstanbullu değil misiniz?

— Belki İstanbulda doğmadık efendim!

— Sözlerinizden bir şey anlıyamadım. Siz İstanbulda doğmadınız mı?

— Bilmiyorum!

— Ya nerede doğdunuz?

— Onu da bilmiyorum.

— Şaşılacak şey doğrusu, insan doğduğu yeri bilmez mi?

Meliha:

(Arkası var)

Yakında büyük bir deniz muharebesi görecek miyiz?

Bir mütehassıs şimdilik bunun beklenemiyeceğini söylüyor ve sebeplerini anlatıyor

Yakında Pasifik Okyanusunda bir deniz muharebesi olacak mıdır? Böyle bir muharebe Uzak Doğudaki askeri vaziyet üzerinde büyük tesir yapacağından herkes buna merak ediyor. Bir mütehassıs Gazette de Lausanne'de yazdığı makalede diyor ki:

Almanya denizlerde mühim bir rol oynayamaz. Yaptığı şey kabil olduğu kadar İngiliz kuvvetlerini Avrupa sularında tutmaktır. İtalyaya gelince, bu devletin gemileri Akdenizde kapalıdır. Libya harekâtı yakında İtalyan donanmasının daha mühim bir rol oynamasını icap ettirebilir. Bununla beraber yeni bir Mataban felâketine uğramak korkusunun İtalyan gemilerini limanlarda kalmağa mecbur etmesi çok muhtemeldir.

Ortada yalnız Japon donanması ve Pasifik kalıyor. Burada büyük bir deniz muharebesinin olması İngiltere'nin Amerikaya yapacağı yardıma bağlıdır.

İngilizler Alman denizüstü kuvvetlerine karşı İngiliz sularında 3 zırhlı ve 2 tayyare gemisi, Akdenizde 5 zırhlı ve 2 tayyare gemisi bulundurmak mecburiyetindedirler. Daimi surette iki zırhlı ile bir tayyare gemisini ihtiyatta tutmak, 2 zırhlı ile bir tayyare gemisini tamir için ayırmak lâzımdır.

Harp zamanında bir donanmayı teşkil eden gemilerden hepsinden istifade edilmesi kabil değildir. Bunlardan bir kısmı aldıkları yara yüzünden, yahut tamir veya istirahat için istifade edilemez vaziyette bulunurlar. Bu suretle İngilizlerin 14 zırhlısından on ikisi ve sekiz tayyare gemisinden altısı Avrupa sularında kalmak mecburiyetindedir. Şu halde İngiltere Amerikaya ancak 2 zırhlı ve 2 tayyare gemisi gönderebilir. Bu da bazı tehlikeleri göze almak şartile.

Amerikalıların 15 zırhlıları vardır. Bunlardan Arkansas çok eskidir, silâhları lüzumu kadar kuvvetli değildir. Bunu ve ihtiyatları ayırırsak muharebeye girebilecek 10 zırhlı kalır. Tayyare gemilerine gelince 7 gemiden beşi muharebeye girebilir. Şu halde İngilizlerle Amerikalılar 12 zırhlı ve 7 tayyare gemisinden mürekkep bir filo çıkarabilirler.

Japonlar, kendi üsleri yakınlarında hareket ettiklerinden hemen bütün kuvvetlerini harbe sokabilirler. 12 zırhlılarından onu, 8 tayyare gemisinden altısı muharebeye iştirak edebilir. Bundan başka kara, hava kuvvetlerinin çok mühim olan yardımından istifade edebilirler.

Şu halde İngiliz - Amerikalıların, bütün ihtiyatlarını da ileri sürmedikçe, deniz harbini kazanmaları pek muhtemel değildir. Bu vaziyet dolayısile şu sırada büyük bir deniz muharebesi olmasını ümid etmiyoruz. Son zamanlarda İngilizler Ark Royal tayyare gemisini, Prince of Wales ve Repulse zırhlılarını, Amerikalılar Arizona ve Oklahama zırhlılarını kaybetmişlerdir. Bunların kayıbı şimdi daha ziyade hissediliyor.

Görünüşe bakılırsa İngiliz - Amerikalılar King George sınıfından daha iki zırhlının ve iki tayyare gemisinin. North Carolina sisteminde dört Amerikan zırhlısının ve iki tayyare gemisinin bitmesini bekliyeceklerdir. O zaman İngiliz - Amerikan donanması çok süratli ve yeni 10 zırhlıdan mürekkep olacaktır. Bundan başka yine çok kuvvetli, fakat bir parça ağır eski zırhlılardan mürekkep bir filo daha bulunacaktır. Her iki filonun altışar tayyare gemisi, pek çok torpido muhribi olacaktır. Bu donanma uzakta bir harbe girişebilecektir. O zamana kadar iki taraf müdafaada kalacak, karşısındakinin kuvvetini azaltmağa çalışacaktır. Bu vaziyetin ne kadar süreceği şimdiden tahmin edilemez.»

★

Amerika ve Japon donanmaları

Amerika - Japon harbi başladığı zaman, iki muhasım tarafın deniz kuvvetleri şu idi:

Japon deniz kuvveti

Zırhlılar:

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
4 Kongo	29,300	1912	25	8 top 356 milimetrelik
4 İse	29.500	1914	23	12 top 356 »
2 Nagato	32,720	1920	25	8 top 406 »
2 Takamatsu	40,000	1939	27?	8 top 406 »
2 Kasino (İnşa halinde)	43,000		27?	9 top 406 »

1939 - 1940 senelerinde tezgâha konan 3 yahut 4 adet 40 bin tonluk zırhlı.

Tayyare gemileri:

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Tayyare adedi
1 Nosyo	7,500	1921	25	26
2 Kaga	26,900	1921-25	25	60
1 Ryozio	7,100	1931	25	40
2 Soryo	10,050	1935	30	40
3 Koryu	12,000	1939	30	50

Tayyare Nakliye gemisi

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Tayyare adedi
1 Notoro	14,050	1920	12	16 deniz tayyaresi
1 Kamoi	19,500	1922	14	16 » »
3 Titose	9,000	1937	18	20 » »

Ağır kruvazörler:

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
3 yahut 4	14,000	1939-40	28-30	6 tane 305 milimetrelik
4 Kako	7,100	1926	33	6 tane 203 »
8 Myoko	10,000	1927	33	10 tane 203 »

Hafif kruvazörler:

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
1 Yubari	2,890	1923	33	6 tane 140 »
2 Temyu	3,230	1918	31	4 tane 140 »
14 Kuma	5,150	1919-23	33	7 tane 140 »
4 Mogami	8,500	1934-36	33	15 tane 140 »
2 Tone	8,500	1937-38	33	13 tane 155 »
5	7,000	(Henüz tezgâhtadır).		

Japonların bundan başka 110 torpido muhribi ve 80 denizaltıları vardır.

Amerikanın deniz kuvvetleri

Zırhlılar

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
1 Arkansas		1911	20,50	12 tane 305 milimetrelik
2 New York	27,000	1912	20	10 » 356 »
2 Nevada	29.000	1914	20	10 » 356 »
2 Arizona	32,600	1915	21	12 » 356 »
3 İdaho	33,000	1917	22	12 » 356 »
2 California	32.600	1919	21	12 » 356 »
3 Maryland	31,500	1921	21	8 » 406 »
6 Washington [*]	35,000	1940-42	27	9 » 406 »
6 İowa	45,000	1941-43	33	9 » 406 »
5 X	55.000	1943-44	30	9 » 457? »

Tayyare gemileri

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
2 Lexington	33,000	1925	34	8 tane 203 milimetrelik
1 Ranger	14,500	1933	29	8 » 127 »
2 Yorktown	19,900	1936	34	8 » 127 »
1 Warp	14,700	1939	34	6 » 127 »
2 Hornet	20,000	1940	34	127 »
12 Bonhomme Rikard		Henüz tezgâhtadır.		

Ağır kruvazörler

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
6 Alaska	25,000	1943-44	30	9 tane 305 milimetrelik
2 Pensacola	9,000	1929	32	10 » 203 »
6 Augusta	9,050	1929	32,7	9 » 203 »
2 Portland	9,800	1931-32	32,7	9 » 203 »
3 Astoria	9,375	1933-37	32.5	9 » 203 »
(?)	13,000	1941-43	isimleri ve adetleri henüz bilinmiyor.	

Hafif kruvazörler

Gemi adedi ve ismi	Ton	Yaş	Sürat	Top adedi
10 Cincinnati	7,050	1922	34	1012 tane 152 milimetrelik
9 Brooklyn	10,000	1936-38	32,7	15 » 152 »
8 Atlantic	6,000	1941-43	33	15 » 152 »
(Adedi meçhul)	10,000	1941-44	33	15 » 152 »

Birleşik Amerikanın 1,000 den 1,620 tonilâto arasında 253 torpidosu ve 112 tane de denizaltısı vardır.

[*] Washington tipindeki 6 zırhlıdan ikisi hizmete girmek üzeredir. Diğer yeni gemiler henüz tezgâhta olup 1943 - 1945 senelerinden evvel hizmete giremiyeceklerdir.

En eski doktorumuz anlatıyor

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

devam eden bir iştiha ile kalkmak lâzımdır. Rahat bir mide ile geçirilmiş, rahat gecelerin gençlik üzerinde büyük tesirleri vardır.

Sonra en mühim şeylerden biri de herşeyi kendine derd etmemek... Meselâ bazan eski günlerimi düşünürüm... Orada lüzumsuz yere kendime zehir ettiğim, halbuki çok güzel geçirebileceğim bir çok zaman bulurum...

Hakikî gençlik ne demektir?

Doktor şu güzel nasihati verdi:

— Bazıları hakikî gençliği yüzün mümkün olduğu kadar buruşmaması, gözlerin etrafının kırışmaması, yalnız çehrenin taraveti şeklinde anlıyorlar... Halbuki asıl mesele kendinize lâzım olan iç uzuvları, kalbinizi, karaciğerinizi, midenizi, akciğerlerinizi, barsaklarınızı ve saireyi sağlam tutmaktır. Çehreniz ay gibi gep gergin kalmış da meselâ

Bu tıpkı lâmbaları ve içindeki âletleri tamamile bozuk, fakat dış kutusu yepyeni bir radyoya benzer... Çalar mı?... Çehre taraveti muhakkak ki iyi bir şeydir... Fakat hakikî gençlik sadece insanın yüzünde değildir... Ve istenirse ölünceye kadar da genç kalmak mümkündür...

General Hazıma rasgeldiğim zaman — ne yalan söyliyeyim— kendimi yorgun, bezgin ve süngüsü düşük hissediyordum. Halbuki ondan ayrıldığım zaman içimde bir ümid, bir emniyet hissi, bir çalışma hevesi duydum...

Ve tavşanın gittiği istikametin aksine, Babıâli yokuşundan aşağı eskisinden daha tok adımlarla yürümeğe başladım!...

Hikmet Feridun Es

Dr. Tayfur Yücedağa — Teveccühünüze teşekkür ederim. Ancak Sahaflar çarşısı ve Bitpazarı hakkında bundan evvel bir iki yazı yazdığımdan maalesef o mevzua bir daha avdet etmek için bir vesile gö-

RADYO

Bugünkü program

12.30 Program, 12.33 Rast makamından şarkılar, 12.45 Ajans haberleri. 13.00 Şarkı ve türküler, 13.30 Müzik (Pl.), 18.03 Dans orkestrası. 18.50 Fasıl heyeti, 19.30 Ajans haberleri, 19.55 Şarkı ve türküler, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Bir halk türküsü öğreniyoruz. 21.00 Ziraat Takvimi, 21.10 Şarkı ve türküler, 21.30 Konuşma, 21.45 Senfoni orkestrası, 22.30 Ajans haberleri ve borsalar, 22.45 Dans müziği (Pl.).

Yarın sabahki program

7.30 Program, 7.33 Müzik (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik (Pl.), 8.15 Evin saati, 8.30 Müzik (Pl.).

Bir motör batti

Halîçte sebze hâli önündeki karpuz iskelesinde bağlı Aslan motörü, makinesinde bir infilâk neticesinde bat-

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

BÜYÜK MÜESSESELERDE ÇALIŞMIŞ TECRÜBELİ BİR BAYAN — Vezne ve telefon işlerinde ihtisası olan Almanca - Fransızca, Rumca konuşan. İş arıyor. Akşam'da V. C rümuzuna. — 2

TECRÜBELİ BİR MUHASİP İŞ ARIYOR — Hesap makineleri, daktilo, İngilizce, eski harfleri bilen; bankada memuriuk, büyük bir ticarethanede mesul muhasiplik, mutemedlik, şahsan ticaret, inşaat, erzak müteahhidliği yapmış lise mezunu; kefil gösterir. Akşam'da (Uygum) a yazılması.

VİYANALI BİR BAYAN — Bir müessesede Almanca lisanile çalışmak veya muteber bir aile nezdinde mürebbiyelik yapmak ve yahut hususi Almanca dersleri vermek istiyor. A.A. rümuzu ile gazetemize yazılabilir.

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

HASTABAKICI ARANIYOR — Tekirdağ memleket hastanesine 42,50 lira ücretle kadın hastabakıcı alınacaktır. Son aldığı bonservis hüsnühal kâğıdı ve iki fotoğrafla hastane baş tababetine müracaat. — 1

KONFORLU BİR APARTIMANDA — İki kişilik bir ailenin yemek ve orta işlerini yapmak üzere temizliğine ve işine güvenir bir bayan aranıyor. Her gün 10 dan 14 e kadar Taksim Lâmartin caddesi Çelik Palas No. 8. İkinci kat.

BAYAN ARANIYOR — Büroda telefon işlerine bakacak daktiloyu öğrenip ileride daktilo vazifesini de yapacak bayan aranıyor. Aylık olarak cüz'i bir ücret de verilecektir. Saat 12 - 2 arasında Galata Rıhtım cad. Kefeli Hüseyin han 2 No. ya.

MUHASİP ARANIYOR — Usulü muhasebeye âşina daimi çalışabilecek bir muhasip aranıyor. Eminönü, Peynirci sokak No. 9/1. Şentürk Ticarethanesi'ne müracaat.

DİPLOMALI BİR EBE ARANIYOR — Adres: Şişli cerrahi kliniği No. 201 son istasyon. — 1

AVUKAT KÂTİBİ (ERKEK) ARANIYOR — Adliye işlerinde vukufu olan muktedir bir kâtib alınacaktır. Ehliyeti ile mütenasib dolgun ücret verilecektir. Galata Nordstern han 11/12 No. ya acele müracaat.

3 — SATILIK EŞYA

1918 DEN İTİBAREN — İstanbulda çıkan Türkçe gazetelerin bu yıla kadar olan koleksiyonları satın alınacaktır. Eksik veya tamam veya bir kaç gazeteye ait olabilir . Akşam S. E. G adresine müracaat. — 2

SATILIK OTOMOBİL — Royal Chrysler 1938 modeli 40 bin kilometre yapmış çok iyi kullanılmış bir otomobil satılıktır. Galata Bahtiyar Han 57 No. ya müracaat.

220 VOLTLA ÇALIŞAN — Müceddet, müstamel mutbak elektrik fırını satmak istiyenler Sirkeci Vezir iskelesi 8 No. Sami Doktoroğluna müracaat Telefon 20475.

ÇOCUK ARABASI ARANIYOR — Az kullanılmış Puset çocuk arabası alınacaktır. Cağaloğlu Babıâli cad. Bozkurt kıraathanesine müracaat. — 1

4 — Kiralık - Satılık

HARBİYE — Valikonağı caddesinde dört kat üzerine bütün konforu havi iyi randımanlı betonarme bir apartman satılıktır. D. N. 661. Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

OSMANBEYİN — Merkezi bir yerinde dört kat üzerine dörder odalı gayet havadar ufak tadilâtla apartman yapılabilen kârgir bir ev 25.000 liraya satılıktır. D.N. 658 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

YEŞİLKÖYDE — İki kat üzerine yedi odalı 300 M2 bahçeli kârgir rıhtımı olan bir yalı satılıktır. Fiati 11.000 lira D.N. 721 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

BEYOĞLUNUN — İyi bir semtinde altı kat üzerine yüzde beş randımanlı çok havadar ve manzaralı kârgir bir apartman 17.000 liraya satılıktır. D.N. 731 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

MAÇKADA — Merkezi bir yerde üç katlı her katta üçer odalı iki kârgir ev satılıktır. Fiati 18000 lira D.N. 727 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

KURUÇEŞMEDE — 3615 M2 bir depo arsası 42.000 liraya satılıktır. Arsanın 37 metre rıhtımı vardır, vapur yanaşabilir D. N. 675. Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

ŞİŞLİNİN — Kibar bir muhitinde iki kat üzerine altı odalı bahçeli kârgir bir ev 10.000 liraya satılıktır. D.N. 693 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel. 49010. — 2

GALATANIN — İşlek bir yerinde üç kat üzerine ikişer odalı kârgir bir bina 10.000 liraya satılıktır. D.N. 664 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

MAÇKADA — Tramvay caddesine 3 dakika mesafede konforlu beş kat üzerine denize nazır bir apartman 30.000 liraya satılıktır.. D. N. 518 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

ŞEHREMİNİNDE — Tramvay caddesine bir dakika mesafede bahçeli üç kat üzerine konforlu kârgir bir apartman 11.000 liraya satılıktır. D.N. 708 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 2

ÜCRETSİZ GÜZEL BİR ODA — Beyazıd civarında iyi bir aile nezdinde güzel bir oda, akşamları biraz İngilizce mükâleme ile meşgul olunmak maksadiyle Kollej mazunu veya iyi İngilizce bilen bir kimseye ücretsiz olarak verilecektir. Arzu edenlerin (Akşam) da (A.B.C.D) rümuzuna mektupla isim ve adreslerini bildirmeleri. — 5

FABRİKA VE MATBAAYA ELVERİŞLİ BİR BİNA SATILIKTIR — Cağaloğlunda fabrika ve matbaa ittihazına elverişli betonarme yeni bir bina satılıktır. Akşam idaresine müracaat. Telefon 20681. — 13

KİRALIK ODA — Ayazpaşada İstanbulpalas 3 cü kat 16 No. lı dairesinin güzel ve bütün konforu havi bir odası cidden bir bayan kiraya vermek arzu edilmektedir.

SATILIK EV ARANIYOR — Mçka, Cihangir, Ayazpaşa, Nişantaşı semtlerinde ferah 6 veya 7 odalı, bahçeli bir hane aranmaktadır. Akşam'da (Tugay) rümuzuna müracaat. — 2

SULTANAHMET MEYDANINDA — Son dikili taş karşısında parka ve denize nazır 68 numaralı bilûmum tesisatı havi mahiye 75 lira kira getiren küçük bir apartıman satılıktır. 8 den 10 a kadar eve müracaat. — 1

SATILIK EMLÂK ARANIYOR — Her ne kıymette olursa olsun emlâk satmak istiyenler. Bizzat evrakı müsbitelerile Ferdi Selek Türk Emlâk Bürosu. Galata Ömerabit han ikinci kat No. 23. Tel: 42368.

ARANIYOR — Galatada iyi bir handa 3-4 odalı yazıhane aranıyor. Telefonla devredilirse tazminat verilecektir. Müracaat saat 10-14 Bahçekapı Anadolu han No. 35. Telefon: 24610.

YATAKLI, MOBİLYALI PANSİYON ARANILIYOR — Galataya, Taksime yakın olanlar tercih edilir. Şartların mektupla mufassalan Galatada Danüb Sigorta hanımda 24 numaraya bildirilmesi.

SATILIK APARTIMAN — İki kat üzerine köşe başı bahçe ve kuyusu olup tramvaya 150 metre mesafeli 8,500 liraya satılık: Kurtuluş Hacı Ahmet mahallesi Er Meydanı No. 37. — 7

ARANIYOR — İstanbulun her semtinde muhtelif fiatlerde Ankaradaki müşterileri için acele satılık apartıman, dükkân, ardiye, ev, köşk, yalı, villâ aranıyor.
İstiklâl caddesi No. 98, birinci kat Ankara Emlâk simsarı Beyoğlu şubesi. Müracaat: Telefon: 41571. — 6

ARANIYOR — İstanbulun her semtinde her bedelde ve her ebadda Ankaradaki müşterileri için acele satılık arsa, bağ, bahçe, sayfiyelik aranıyor.
İstiklâl caddesi No. 98, birinci kat Ankara Emlâk simsarı Beyoğlu şubesi. Müracaat: Telefon: 41571. — 6

ACELE SATILIK HANE — Üç oda elektrik, terkos köşe başı kâgir kanalizasyon tertibatı yapılmış Nuruosmaniyede Tezkereci sokak No. 8 içindekilere müracaat.

PANSİYON ARANIYOR — Ankarada oturan bir aile kışın İstanbulda bir kaç hafta kalmak üzere merkez yerde rahat bir pansiyon arıyor. Kalorifer ve yüksek kat için asansör şarttır. Büyücek bir oda kâfidir. Banyodan ve mahdut olarak mutfaktan veya ofisten istifade edilecektir. Akşamda Küçük ilân memuru vasıtasile (Ankara) rümuzuna izahatlı ve adresli mektupla müracaat. — 3

KÜÇÜK KONFORLU DAİRE ARANIYOR — Beyoğlu, Ayazpaşa, Cihangirde; Taksim - Harbiye - Tophane - Beşiktaş veya sırtlarında - kaloriferli, manzaralı tercih olunur. «Akşam» E.A. remzine yazınız. — 2

KÜÇÜK HABERLER

★ Evvelki akşam üzeri Balıkpazarında Tahmis sokağından geçen 30 yaşlarında Civan adında birisi, bir dükkândan dışarıya sarkıtılmış 6 kangal sucuk görmüş, bunları çalıp kaçarken yakalanmıştır.

Civan, dün, nöbetçi cürmü meşhut mahkemesi olan ikinci sulh cezada dört buçuk ay hapse çarptırılmış ve tevkif edilmiştir.

★ 70 yaşlarında Ayşe, Kumkapıda Kemaleddin sokağında 30 numaralı evde mangalı yakmış, tandır yapmağa koyulmuştur. Fakat bir ara, mangaldan sıçrayan kıvılcımlar yorganı tutuşturmuş, yangın çıkmıştır. Yangın, itfaiye gelmeden söndürülmüştür.

Bundan başka Divanyolunda 52 numaralı eve ait bir baca tutuşmuş, itfaiye tarafından söndürülmüştür.

BULMACAMIZ

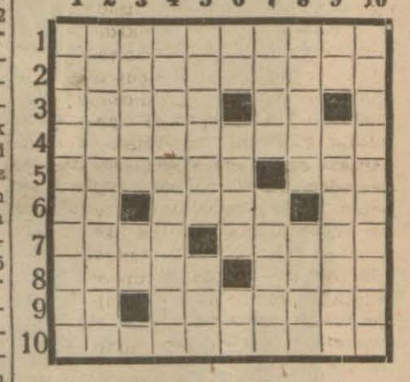

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Sıtma mikrobu taşıyan haşere.
2 — Elleri boş değil.
3 — Reçeli yapılan bir meyva - İktifa edatı.
4 — Çeşid boyalı kutu.
5 — Tersi Aksaray tarafından bir mahalle - Tersi bir meyvadır.
6 Nota - Deva - Tersi bir gıdamızdır.
7 — Tersi evlerimizde yaşıyan bir hayvandır - Bir göz rengi.
8 — Kurusuyenen bir sebze - Sonuna «K» gelirse kokulu bir ot olur.
9 — Bir âzamız - Tersi sağlam tut demektir.
10 — Etini yediğimiz bir hayvanın derisi.

Geçen bulmacamız

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Tesadüfile, 2 — Evegidelim, 3 — Selâmet, Mi, 4 — Ağa, Abanoz, 5 — Dimağ, Nina, 6 — Üdeb, Keman, 7 — Fetanet, 8 — İl, Nim, Tas, 9 — Limonatacı, 10 — Emizan, Sık.

Çocuk anaları — Babaları!

«Yavruma ne hediye vereceğim?» diye artık . düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler:

Çocuklara Coğrafya kıraatleri
Yazan Faik Sabri Duran
50 kuruş

Tarih öğreniyorum
Yazan: Ahmed Refik, 30 Kr.
Tevzi yeri: AKŞAM matbaası.
Telefon: 20681.

Yüzde 20 tenzilât kuponu
Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz, kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilâta hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderirsiniz.

KİRALIK ODALAR — Bir veya iki bayana mobleli bir veya iki oda kiralıktır. Adres: Cihangir Güneşli sokak Nur ap. 1 ci kat.

5 — MÜTEFERRİK

REZİKOSUZ KÂRLI İŞLER — Her nevi yağlar temizlenir, berraklaştırılır ve acılığı alınır ve pislik mahsulünden (Patinden) fenni sabun imali için ortak aranıyor. İskenderun Şark Yağları sabun fabrikası ustabaşısı Kadri. — 3

İNGİLİZCE DERSLER — İngilterede tahsil görmüş ve Cambridge üniversitesinin «İngilizce Edebiyat» imtihanlarını geçtikten sonra senelerce lisan öğretmenliği yapmış bir bayan hususi ders vermektedir. Akşam İngilizce öğretmeni'ne mektupla müracaat.

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan kariilerimizden
PR — M.N.E. — K.K. A.H. — S.E.G. — M.K. — Y.S. — Mütercim — N.A.R. — D.R — KÖ — Kotra — Ş. — MP — namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları rica olunur.

• EMLÂKİŞ •
Galatasaray Köşe apartıman Tel: 49010
Memleketimizde emlâk alışverişinin en büyük rehberidir. Alıcılar ve satıcılar menfaatlerini EMLÂKİŞ Bürosunda bulabilirler.

T. IŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos
2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1	Adet	2000	Liralık	= 2000.— Lira
3	»	1000	»	= 3000.— »
2	»	750	»	= 1500.— »
3	»	500	»	= 1500.— »
10	»	250	»	= 2500.— »
40	»	100	»	= 4000.— »
50	»	50	»	= 2500.— »
200	»	25	»	= 5000.— »
200	»	10	»	= 2000.— »

Memedeki ve memeden kesilen çocuklara gıda

Fosfarin ZiYA

Yavruların iyi beslenmelerini, tonbul ve gürbüz olmalarını temin eder. Deposu: Ziya Unları ve Gıda müstahzaratı Fabrikası. Volto Han No. 2 - 6 Asmaaltı cad. İstanbul

Dr. İHSAN SAMİ
TİFO AŞISI

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için tesiri kat'i, muafiyeti pek emin taze aşıdır. Her eczanede bulunur. Kutusu 45 kuruştur.

RADYOLİN
ile sabah, öğle ve akşam
Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
HOLANTSE BANK - ÜNİ N.V.
ISTANBUL ŞUBESİ
GALATA : KARAKÖY PALAS
AJANSI : MEYDANCIK, ALALEMCİ HAN
BÜTÜN BANKA MUAMELELERİ
KASA ICARI
MERKEZİ : KÜRASAO
ŞUBELERİ AMSTERDAM - ROTTERDAM — BUENOS AIRES
CARACAS - MARACAIBO — HAIFA — WILLEMSTAD - ORANJESTAD
RIO DE JANEIRO - SANTOS - SAO PAULO

Erkmen Cep Sobası
Kıştan, Kardan, Korku Kalmadı

Odun, Kömür, Elektriğe ihtiyaç yoktur. Alacağınız bir soba ile ömrünüz müddetince evde, yatakta, sokakda, dağda ısınırsınız. Bozulmaz ve tükenmez: Ateşi bedavadır ve muhayyerdir. İktisad Vekâletinden 2963 No. ve 29/1/941 tarihli ihtira beratı alınmıştır.
Hasan Deposu ve Şubeleri. Fiatı 2 Liradır.

ÇİNGENE AŞKI

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

26 İkincikânundan 1 Şubata kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri ve kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına — Pazartesi 17.00 de Ege, perşembe 17.00 de Cümhuriyet. Galata rıhtımında.

Bartın hattına — Cumartesi 18.00 de Anafarta Sirkeci rıhtımından. NOT: İş'arı ahire kadar haftada bir posta yapılacaktır ve bu posta İneboluya kadar gidecektir.

İzmit hattına — İş'arı ahire kadar posta yapılmıyacaktır.

Mudanya hattına — Pazartesi, salı 9.50 de Çarşamba ve perşembe ve cuma 16.00 da (Trak) cumartesi 14.00 de (Marakaz) ve pazar 9.50 de (Trak) Galata rıhtımından.

Bandırma hattına — Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.00 de (Marakaz) Galata rıhtımından ayrıca cumartesi 20.00 de (Ülgen) Tophane rıhtımından. NOT: Çarşamba günleri 20.00 de İstanbuldan Bandırmaya kalkmatka ve perşembe günleri saat 22.30 da Bandırmadan İstanbula dönmekte olan aralık posta iş'arı ahire kadar lâğvedilmiştir.

Karabiga hattına — Salı 19.00 da Ülgen cuma 19.00 da Bursa Tophane rıhtımından.

İmroz hattına — Salı 9.00 da (Bursa) Tophane rıhtımından NOT: Badema İmroz postaları İstanbuldan pazar sabahı yerine salı sabahı kalkacaklardır.

Ayvalık hattına — Çarşamba 12.00 de Mersin Sirkeci rıhtımından. NOT: Cumartesi postası yapılmıyacaktır.

İzmir 1 ci sürat — Pazar 13.00 de (İzmir) Galata rıhtımından. NOT: Gidiş ve dönüşte Gelibolu ve Çanakkaleye uğrayacaktır.

(769)

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir

Galata Baş Acenteliği	—	Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube »	—	Galata rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında.	40133
Sirkeci » »	—	Sirkeci. Yolcu salonu.	22740

★

150 (dahil) tondan yukarı bilûmum vapur ve motörlerin yapacakları seferlerin Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünce tayini hakkındaki kararname tatbik mevkiine konulmuştur.

Deniz Nakliyat Komisyonu bu işlere aid muamelâtı tanzim ve ihzar etmek üzere Deniz Yolları Umum Müdürlüğü emrinde Tophanedeki binada çalışmağa başlamıştır. Bundan sonra bu işlere aid müracaatların Umum Müdürlüğümüze yapılması ilân olunur. (737)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedel, muvakkat teminat ve miktarlarile cinsleri ve eksiltme saatleri aşağıda ait olduğu listesi hizasında yazılı ahşap traversler her liste muhteviyatı ayrı ayrı ihale edilmek üzere ve kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin listesi hizasında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesika ve tekliflerini ayni gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinde Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinde, Eskişehir, İzmir ve Sivasta idare mağazalarında dağıtılmaktadır. (608)

Liste No.	Miktarı Adet	CİNSİ	Beher adedin muhammen bedeli L. Kr.	Muvakkat teminatı L. Kr.	Eksiltme gün ve saati
1	46000	Cari hat kayın traversi	4.03	10519.—	
2	24900	» » » »	3.14	5159.30	5/2/942 per-
3	56000	» » » »	3.41	10798.—	şembe günü
4	8500	» » » »	4.03	2569.13	saat 15,30
5	9760	» » » »	4.30	3147.60	dan itibaren
6	5900	» » » »	3.61	1597.43	
7	27440	» » » »	4.27	7108.44	
8	24560	Cari hat kayın traversi	4.27	6493.56	
9	5560	» » » »	3.45	1438.65	6/2/942 cu-
10	28990	» » » »	3.82	6787.09	ma günü sa-
11	5970	» » » »	3.04	1361.16	at 15,30 dan
12	13200	Dar hat kayın traversi	2.05	2029.50	itibaren
13	5000	Meşe köprü traversi	10.76	5302.56	
	5000	Basit meşe makas traversi	7.45		
14	10500	Meşe köprü traversi	11.93	7513.25	

★

Muhammen bedeli 55.000 (Elli beş bin) lira olan 50 ton balık yağı 9/2/1942 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da Idare binasında toplanan merkez 9-uncu Komisyonunca satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 4.000 (Dört bin) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar adı geçen Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşa'da Tesellüm ve Sevk Şefliğinden temin olunur (684)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 140,000 metre ıhlamur çubuğu müteahhidi nam hesabına pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 30/1/942 günü saat 9,40 da Kabataş levazım binasında müteşekkil merkez mübayaat komisyonunda yapılacaktır.

III — Nümune ve şartname sözü geçen şubede görülebilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden yüzde yedi buçuk teminat paralariyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (678)

Eminönü Kaymakam ve BĞŞ. Müdürlüğünden

Alemdarda Yerebatandaki kimya enstitüsünün tevsii için umumi menfaatler namına istimlâkine karar verilen Hamam sokağında Yusuf oğlu Esat Muhlisin mutasarrıf olduğu eski 8 - 10 yeni 10 - 12 No. lu ve 840 metre murabbaı saha üzerine inşa edilmiş olan betonarme matbaa binasının beher metre murabbaına «40» liradan «33600» lira ve tasdikli haritasında 330 metre murabbaı tesbit edilen arsasının beher metre murabbaına «4» liradan 1320 lira ki cem'an «34920» lira kıymet takdir edildiği 129 tarihli istimlâk kararnamesinin 3 ncü maddesine tevfikan ilân olunur. «718»

Ankara Harp Akademisi Komutanlığından

Harp akademisi matbaası için 34 lira ücretle bir daktilo alınacaktır. İsteklilerin 31/1/942 akşamına kadar Ankarada 2 No. lu kışlada Harp akademisi komutanlığına müracaatları. (1834) (593)

«AKŞAM» neşriyatı
ROMANLAR

		Kuruş
Küçük İlânlar	Vâ-Nû	75
Kıvırcık Paşa	Sermet Muhtar	75
Deli Yalı Çapkını	Selâmi İzzet	30
	Burhan Cahit	30
Bu perdenin arkasında	Z. İ.	40
Düğün gecesi	Burhan Cahit	100
Sumer Kızı	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	İskender Fahreddin	80
Pembe maşlahlı Hanım	Sermet Muhtar	70
Bir kadın geçti	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı	Halit Fahri	75
Aşk fırtınası	Muazzez Tahsin	50

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası

«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilât kuponu

ACELE SATILIK
Lüks Radyolu Faal Vaziyette
Taksi Otomobili
Eminönü meydanı Yeni Moda Kundura Mağazası yanında 22 numaraya saat 12 den bire kadar müracaat. Tel: 22400

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy Şifa Yurdu
Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususî hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenlere mahsus yegâne müessese.
Telefon: 42221

Prof. Dr.
KEMAL CENAP
Lamartin caddesi 5. Doğu Palas No. 14. Taksim. Telefon: 43963 Hergün saat 15 - 18.

Doktor
Fethi Erden
LABORATUVARI
(Cerrahpaşa hatanesi bakteriyoloğu) Kan, idrar, balgam, mevâddı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapılır. Beyoğlu, Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartıman. Tel: 40534.

Lokman Hekim
(Dr. HAFIZ CEMAL)
Dahiliye mütehassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gü. 2,5 — 5 Tel: 22398

Belediyeler Tekaüt sandığından:

Belediyeden maaş alan Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletine mensup mütekait, dul ve yetimlerin nazarı dikkatine

Elyevm Belediyelerden tekaüt, dul ve yetim maaşı almakta olan tababet ve şuabatı san'atleri mensuplarının bu maaşları 4035 sayılı kanunun muvakkat 3 üncü maddesi mucibince 1 haziran 1942 tarihinden itibaren Ankarada «Belediyeler Tekaüt Sandığı» tarafından tediye edilmeğe başlanacaktır. Mezkûr tarihten itibaren her hangi bir teehhura meydan verilmeden maaşların eshabına ödenebilmesi için bu kabil maaş alanların aşağıda zikrolunan hususatı ehemmiyetle nazarı dikkate almaları lâzımdır:

1 — Bu kabil maaş sahipleri 15 şubat 942 tarihine kadar:

A — Maaş almakta bulundukları Belediyelere müracaatla alacakları yoklama ilmühaberlerini «usulen tasdik ettirerek»

B — Maaş resmi senedlerini,

C — Nüfus hüviyet cüzdanı suretlerini, «Nüfus dairesinden tasdikli olacak»

D — 6 X 4 eb'adında üçer fotoğraflarını «10 yaşından küçük çocuklar için lüzum yoktur.»

E — Maaşlarını nerelerden almak istediklerini bildiren sandık müdürlüğüne hitaben yazılmış bir istidayı «Bu istidalarda sarih adresler bulunacaktır.» Sandığa gönderilmek üzere maaş aldıkları Belediyelere tevdi etmeli veya teahhütlü bir mektupla «Ankarada Belediyeler Bankasında Belediyeler Tekaüt Sandığı müdürlüğü» adresine göndermelidirler.

2 — Bu mütekait, yetim ve dulların mart ayında son üç aylık maaşlarının da Belediyelerden aldıktan sonra «Sandığın yeni cüzdanlarile değiştirilmek üzere» ellerindeki maaş cüzdanlarını Sandığımıza gönderilmek üzere Belediyelere bırakmaları şarttır.

Yukarıda zikrolunan hususata riayet etmeyenlerin maaş tediyelerinden vukua gelebilecek gecikmelerden dolayı Sandık hiç bir mesuliyet kabul etmez. (492) (667)

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden

1 — Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi ve Siyasal bilgiler okulu için bu ders yılı içinde bastırılacak kitapların tab'iye işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu kitaplar asgari 80 âzami 200 formadan ibaret olacak ve her formadan da asgari 500 azami 2000 adet bastırılacaktır.

3 — Kâğıt ve kapak kâğıdı Fakülte tarafından verilmek şartile beher formasının muhammen bedeli 28 liradır.

4 — İlk teminat asgari forma üzerinden 168 liradır.

5 — Şartnamesini görmek isteyenlerin fakülteye müracaatları.

6 — İhale 31/1/1942 cumartesi günü saat 11 de Ankara Mektepler Muhasebeciliğinde yapılacağından taliplerin ihaleden bir saat evveline kadar teminat akçelerini yatırmaları lâzımdır. «349» «473»

Cok seri yazan bir daktilo aranıyor
Eski ve yeni yazıları okuyan ve Fransızcayı bilen tercih edilecektir.
İstanbul 176 posta kutusuna (Seri) rumuzile, mektupla müracaatları.
Seri yazamıyanların müracaat etmemeleri.

İLÂN:

Askeri matbaada 108 lira aylık ücretli baş tashihçi ile 100 lira aylık ücretli Lito makineler ustalığı münhaldir. Bu münhallere imtihanla ehliyeti tebeyyün edenler alınacaktır. Taliplerin kabul şeraitini ve ne gibi vesaike ihtiyaç olduğunu her gün saat 10 dan 16 ya kadar Süleymaniye camii civarındaki Askeri matbaa müdürlüğüne müracaatla öğrenmeleri lâzımdır. İmtihan 2/Şubat/942 pazartesi günü saat 9 da yapılacaktır. (1852-661)